Gyakorlati lépések a kapcsolati erőszak során felmerülő ideiglenes megelőző távoltartás rendőrségi végrehajtásával kapcsolatban

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság
Miskolc, 2018

Sümegi Csaba r. őrnagy
kiemelt főelőadó

KÉSZÜLT A HANNS SEIDEL ALAPÍTVÁNY TÁMOGATÁSÁVAL

Tartalomjegyzék

I. Bevezető **4**
I.1. A családon belüli erőszak háttere 4
I.2. Jogi szabályozás 5
I.3. Családon belüli erőszak esetén a Hketv. hatályba lépése előtti időben foganatosított rendőri intézkedések 7

II. Kiadmányozási jogkör és szakirányítás **8**
II.1. Kiadmányozási jogkör 8
II.2. Szakirányítás 10

III. Ideiglenes megelőző távoltartás **11**
III.1. Hketv. személyi és tárgyi hatálya 11
III.1.1. Hozzátartozók közötti erőszaknak minősül 11
III.1.2. Bántalmazottnak minősül 12
III.1.3 A Hketv. alkalmazásában hozzátartozónak kell tekinteni 12
III.1.4. Bántalmazónak minősül 13
III.1.5. Kiskorúnak (gyermeknek) minősül 14

IV. Tudomásra jutás **14**
IV.1. Hivatalból, saját észlelés alapján 14
IV.2. Bejelentésre, amely érkezhet 14
IV.3. Felkészülés 16

V. Helyszíni feladatok **17**
V.1. Ha a helyszínen intézkedő rendőr kiadmányozásra jogosult 22
V.2. Speciális intézkedések, olyan esetekre, amikor gyermek is érintett a bántalmazások során 23
V.3. Bántalmazó előállítását követendő rendőri intézkedések 23
V.4. Hozzátartozók közötti erőszak esetén elképzelhető tipikus kísérőjelek, amelyek a bántalmazásra utalnak 24
V.5. Hozzátartozók közötti erőszak megvalósulása esetén a megfelelő rendőri hozzáállás viszonyulás 25
V.6. Összegzés a helyszíni rendőri intézkedésekhez 25

VI. Rendőri jelentés **26**
VI. 1. Jelentések speciális tartalma 26

VII. Az ideiglenes megelőző távoltartás meghozatala **27**
VII.1. Elintézési határidő, határozathozatal időpontja 27
VII.2. Az ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozat tartalma 27
VII.3. A határozathozatalkor a Rendőrséget terhelő kötelezettség 29
VII.4. Összefoglaló jelentés 29
VII.5. Az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésének következményei 30
VII.6. A ideiglenes megelőző távoltartó határozat közlése megküldése 31
VII.6.1. A határozat megküldése 31
VII.7. A határozat elleni jogorvoslat 32
VII.8. Jelzési, együttműködési, tájékoztatási kötelezettség a hozzátartozók 32
VII.9. Az ideiglenes megelőző távoltartás megszűnése 33
VII.10. Védelmi tanúsítvány 33

VII.11. Folyamatábra, ideiglenes megelőző távoltartások meghozatalához 34

VIII. Az ideiglenes megelőző távoltartás során felmerülő joghézagok, „problémák” 35

VIII.1. Házi őrizet és lakhelyelhagyási tilalom során alkalmazott ideiglenes megelőző távoltartás 35

VIII.2. A bántalmazó lakása egyben a munkahelye is 36

VIII.3. Felmerülő nehézségek 36

VIII.4. Az ideiglenes megelőző távoltartás korlátai 38

IX. Összegzés 39

X. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyében elrendelt ideiglenes megelőző távoltartások számadatai 2009. évtől kezdődően 40

X.1. Családon belüli erőszak elkövetői 43

X.2. A bántalmazó és a bántalmazott hozzátartozói viszonya 44

XI. Ideiglenes megelőző távoltási határozatok, valamint rendőri jelentések áttanulmányozása során levonható egyéb következtetések 46

XI.I. A Magyarországon hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartások fajtái, és azok különbségei, azonosságai 46

XII. Ideiglenes megelőző távoltartó határozatok megszegőivel szemben bevezetett rendőri intézkedések 48

XIII. Zárszó 50

XIV. Példatár 50

I. BEVEZETŐ

I.1. A családon belüli erőszak háttere

Az 1960-as évekig a párkapcsolati erőszak tabutémának számított, mindenki tudott róla, esetleg maga is részese volt, de nem beszéltek róla nyíltan, nem lehetett beleavatkozni, hiszen az események a négy fal között történtek, így a család magánügyének tekintették. A XX. században számos területen átértékelődött a család, az együttélés, a párkapcsolatok, a gyermeknevelés, az önmegvalósítás, az agresszió és a magánügy fogalma. Az 1960-as évektől az emberi jogi mozgalmak megerősödésétől kezdődően a társadalmi párbeszéd részévé kezdett válni a párkapcsolati erőszak, ezáltal az esetek feltárása, az okok kutatása, megelőzése, a büntethetőség ténye már nem volt tabutéma többé. Az utóbbi 50 év során számos eredmény következett be ezen a területen, de sajnos még mindig nagyon sok ember szenved el folyamatosan lelki és testi bántalmazást, szexuális abúzust.

A törekvések ellenére a családon belüli erőszak még a mai, modern társadalmunkban is sokak számára tabu, mert az erőszak alkalmazója és elszenvedője között hozzátartozói viszony van vagy volt, és sokan úgy érzik, hogy ebbe nem illik beavatkozni. A családtagok, szomszédok, barátok és ismerősök gyakran észlelik az erőszakot, illetve annak nyomait, bár azt mind a bántalmazó, mind a bántalmazott igyekszik eltitkolni. Mivel ezt még mindenki szigorú magánügynek tekinti, senki nem beszél róla, a hatóságok előtt látenciában maradnak.

A bántalmazó jellemzően olyan magatartást tanúsít, amellyel a másik fél (családtag, élettárs, volt partner) fölött hatalmat – testi, anyagi vagy jogi dominanciát – tud gyakorolni. Megfigyelhető, hogy a hozzátartozók közötti erőszak cselekmények komplex sorozata, a bántalmazó igyekszik a másik felet érzelmileg, anyagilag, pénzügyileg is függő helyzetbe hozni – ellenőrzést gyakorol a bántalmazott pénze, jövedelme fölött, ezzel megszüntetve az önálló megélhetés lehetőségét – így előfordulhat, hogy az áldozat nem tud telefonálni, vásárolni vagy egyáltalán kimozdulni a lakásból.

A bántalmazók között sok az úgynevezett „féltékeny típusú” ember, ezért gyakori a bántalmazott baráti, családi kapcsolatainak, illetve mozgási szabadságának a korlátozása, amivel a bántalmazó elszigeteli társát a külvilágtól, és megakadályozza, hogy bárki belelásson az életükbe, esetleg lelki támaszt, kiutat nyújtson a bántalmazottnak.

Jellemző, hogy a bántalmazó a saját erőszakos cselekményét a partner vagy családtag viselkedésével magyarázza, lelkiismeret-furdalást ébreszt benne tulajdonképpen az áldozatot teszi felelőssé a kialakult helyzetért, és elhiteti vele, hogy hibázott, büntetést érdemel.

A bántalmazott kinevetése, kigúnyolása, nevetségessé tétele is mind a bántalmazott önbecsülésének csökkentését szolgálják, a bántalmazottak olyan állapotba kerülnek, hogy magukat bűnösnek, hasznavehetetlennek, önálló életre képtelennek érzik, és elhiszik, hogy megérdemlik a sorsukat. Szégyellnek segítséget kérni. Ha mégis segítséget kapnak, akkor is hajlamosak visszatérni az erőszaktevőhöz, mert úgy érzik, hogy „szeretik”, bár ez valójában inkább függőséget jelent, ezért gyakran halljuk a sértettől, a már megindult nyomozások során, hogy „megbocsátott”, ami sokszor vet véget a bírósági eljárásoknak.

Nem ritka azonban, hogy az évekig húzódó erőszak, testi és lelki terror váratlanul – akár egy ártatlannak induló szóváltásból kiindulva – a felszínre tör, és súlyos következményekkel, akár

emberöléssel is végződik. Sok esetben az évekig elnyomott, megalázott áldozat ragad kést, vagy egyéb módon, akár a bántalmazó életének kioltásával szünteti meg a szenvedését.

A médiában közölt információk és a bűnmegelőzési jellegű tájékoztatások, valamint ezek különböző fórumokon történő ismertetése megadta annak a lehetőségét, hogy a sértettek bátrabban keressenek fel segítő szolgálatokat, a rendőrséget vagy a védelemmel foglalkozó civil intézményeket.

I.2. Jogi szabályozás

A családon belüli vagy kapcsolati erőszak minden kétséget kizáróan súlyos társadalmi probléma, amelynek megelőzésében, csökkentésében, hosszú távú kezelésében a büntetőjogi beavatkozás is elkerülhetetlen. Mindazonáltal tény, hogy a jog jelenleg minden olyan cselekményt és magatartást szankciónál, amit házastársak vagy élettársak egymás vagy gyermekeik sérelmére megvalósíthatnak. Büntetendő cselekmény a testi sértés, az erőszakos közösülés, a szemérem elleni erőszak, a személyi szabadság megsértése, a kényszerítés (és még lehetne sorolni egyéb olyan bűncselekményeket, amelyek a családon belül megvalósulhatnak).

Jelentős változást hozott az Országgyűlés által 2013. június 3. napján elfogadott az egyes büntető tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi LXXVIII. törvény, amely először nevesített a kapcsolati erőszakot mint külön büntetőjogi tényállást.

Azonban indokoltnak tűnik önálló előkészületi magatartásokat büntetendővé nyilvánítani, illetve a már létező bűncselekmények esetén súlyosabb jogkövetkezményeket alkalmazni, amennyiben azt hozzátartozó sérelmére követik el. Ennek indoka lehet a kiszolgáltatott helyzet kihasználása, amely álláspontunk szerint az e körbe tartozó bűncselekmények alapesetének materiális (absztrakt) jogellenességét, de ha jobban tetszik, társadalomra veszélyességét oly mértékben meghaladja, hogy indokolt a súlyosabb fenyegetettség.

Napjainkra a statisztikai adatok ugyan az ilyen cselekmények számának növekedését mutathatják, azonban tény, hogy a rendőrség és a társadalom megváltozott hozzáállásának köszönhetően a feljelentési hajlandóság nőtt meg, azaz a családon belüli erőszak elszenvedői egyre gyakrabban fordulnak a hatóságokhoz.

Meggyőződésünk tehát, hogy nem a bűncselekmények száma növekszik, hanem a látencia csökken. Talán ma már az áldozatok sem fogadják el, hogy bármelyik hozzátartozónak is joga lenne „testi fenyítést” alkalmazni a másik felett. Egyre inkább tudatosul bennük, hogy a házasság nem ad jogot arra, hogy az egyik fél a másikkal szemben olyan cselekményt kövessen el, amit egyébként nem lehet.

A Magyar jogban 2006. március 3-án a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosításáról szóló **2006. évi LI. törvénnyel** került bevezetésre először a **távoltartás jogintézménye**, amely 2006. július 1-jével lépett hatályba. A módosítás nem alkotott új büntetőjogi tényállást a családon belüli erőszakról, mivel a hatályos jogban kimerítően és pontosan szerepelnek azok a törvényi tényállások, amelyekben valamennyi párkapcsolati elkövetés jogsértése beilleszthető.

Jelentős változást hozott a büntetőeljárásba a 2018. július 1-jével hatályba lépett büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.).

A fenti időponttól a Be. 280. § keretében szabályozott a távoltartás jogintézménye, mint egy büntetőeljárási kényszerintézkedés (a letartóztatás egyik alternatívája). **Célja,** hogy az eljárások elhúzódása mellett is megfelelő és gyors védelmi eszközt biztosítson a bántalmazott részére az eljárás jogerős befejezése előtt azzal, hogy a bizonyítási eljárás sikerét elősegíti. Elrendelése csak szabadságvesztés büntetéssel büntetendő bűncselekmények megalapozott gyanúja esetén kerülhet sor, ügyész, magánvádló, pótmagánvádló, sértett stb. indítványára, amely ezáltal egy elhúzódó folyamat.

A Be.-ben szabályozott távoltartásnak csak részben célja a családon belüli erőszak elleni fellépés, e jogintézmény – ahogy az őrizet, letartóztatás stb. – a büntetőeljárás sikerét szolgálja. Elrendelése esetén a terhelt köteles a meghatározott lakást elhagyni és onnan meghatározott ideig távol maradni, ugyanígy a bántalmazott személy lakó-, és munkahelyétől, az általa látogatott nevelési-oktatási intézménytől, egészségügyi intézménytől magát távol tartani. Tilos továbbá az érintett személlyel bármilyen módon érintkezésbe lépnie.

A távoltartást kizárólag bíróság, szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény megalapozott gyanúja esetén rendelhet el, ha a letartóztatás elrendelése nem szükséges, de tartani lehet a sértett tanú befolyásolásától, megfélemlítésétől, illetve attól, hogy a terhelt a megkísérelt vagy előkészített bűncselekményt véghezvinné, vagy újabbat követne el a sértett sérelmére. Jelentős előrelépés, hogy az illetékes bíróság a távoltartást most már **az elsőfokú bíróság tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, de legfeljebb négy hónapig rendelheti el**, a korábbi 10-60 napig terjedő idővel szemben. Továbbá a bíróság a távoltartást alkalmanként további négy hónnappal meghosszabbíthatja. Így a fentiek értelmében lesznek olyan esetek, amikor összefüggően 8 hónapig lehet a sértett részére védelmet nyújtani.

A Be. 283. § értemében a bíróság már elrendelheti, hogy a távoltartás magatartási szabályainak megtartását a rendőrség általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerve a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszközzel ellenőrizze.

Ha a terhelt a távoltartás szabályait szándékosan megszegi – és ezt utólag nem menti ki – letartóztatása rendelhető el vagy rendbírsággal sújtható. Ilyen esetben **nincs helye** szabálysértési őrizetnek, mint az ideiglenese megelőző távoltartás vagy megelőző távoltartás megszegése esetén. **A magatartásai szabályokat megszegő terhelttel szemben elfogásra van lehetőség a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (1) bekezdés d.) pontja alapján.**

A 2006. évben megjelent jogszabály bevezetésével – az eredeti jogalkalmazói szándékkal szemben – nem került sor arra, hogy a törvényhozás büntetőeljáráson kívül is kezelje a családon belüli erőszak eseteit.

Az elmúlt évek tapasztalata rávilágított arra, hogy a távoltartás ebben a formában nem jelent igazi megoldást, mivel kizárólag olyan esetekben nyílik alkalmazására lehetőség, ha büntetőeljárás van folyamatban. Ugyanakkor még ezekben az esetekben sem biztosít azonnali beavatkozást a segítséget kérőknek, hiszen a kérelem és a döntés meghozatala között akár több hónap is eltelhet. Azokra az esetekre pedig, ahol nem indult büntetőeljárás, egyáltalán nem nyújt megoldást. Ezt a joghézagot igyekszik betölteni – Be.-ben szabályozott távoltartással párhuzamosan – a **2009. október 1-jén hatályba lépett** a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló **2009. évi LXXII. törvény** (a továbbiakban: Hketv.), amely a fentiekkel ellentétben arra irányul, hogy még azt megelőzően kezelje a családon belüli erőszak jelenségét, mielőtt egy súlyosabb helyzet, a sokszor helyrehozhatatlan következményekkel járó

bűncselekmény bekövetkezne. Ezen törvény a hatálybalépését követően már több alkalommal módosításra került.

A Hketv. hatálybalépésével egyidejűleg lépett életbe a 52/2009. (IX. 30.) IRM rendelet, amelyet a jogalkotó a 2018. december 28-án hatályba lépett **471/2017 (XII. 28.) Kormány rendelet**tel módosított (a továbbiakban: rendelet) – az ideiglenes megelőző távoltartó határozat meghozatalának részletes szabályairól –.

Szintén a Hketv.-vel egyidejűleg lépett hatályba a 37/2009. évi (OT 20.) ORFK utasítás (a továbbiakban: ORFK utasítás), amely helyett 2018. január 28-án lépett hatályba a hozzátartozók közötti erőszak kezelésével összefüggő rendőrségi feladatok végrehajtásáról szóló **2/2018. (I. 25.) ORFK utasítás** (a továbbiakban: utasítás).

A Hketv. és a hozzá kapcsolódó elsődleges joganyagok megjelenést követően a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság illetékességi területére vonatkozóan jóváhagyásra került a **12/2009. (XI. 17.) B.-A.-Z. MRFK vezetőjének intézkedése** – a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható ideiglenes megelőző távoltartás rendőrségi feladatainak egységes végrehajtására –. Ezen hatályos jogi norma a korábbiakban felsorolt szabályozásokon felül tartalmazza, hogy „valamennyi rendőrkapitányság vezetője intézkedjen az illetékességi területén elrendelt ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozatok másolati példányának rendészeti igazgató részére történő megküldésére. A rendészeti igazgató pedig intézkedjen, az ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozatok meghozatalának egységes végrehajtása érdekében esettanulmányok készítésére, és a rendőrkapitányságok vezetőinek történő megküldésére. Esettanulmányokat a megfelelő gyakorlat kialakulásáig folyamatosan, de legfeljebb 2010. március 31-ig kell készíteni."

I.3. Családon belüli erőszak esetén a Hketv. hatályba lépése előtti időben foganatosított rendőri intézkedések

Ahogy a bevezetőben kifejtésre került családon belüli erőszak megvalósulásáról nagyon régóta beszélhetünk. A Hketv. hatálybalépést megelőzően „családi ügyekben" sok esetben került sor rendőri intézkedésre, amelyek során nagyon csekély volt azon apparátus a rendőrök kezében, amelyet ilyen estekben alkalmazhattak. Amennyiben a bántalmazó sem szabálysértést, sem bűncselekményt nem valósított meg, vele szemben a felvilágosításon kívül egyéb szankciót nem lehet alkalmazni. A rendőrség akkor sem tudod megfelelő segítséget nyújtani, amikor az elkövető bűncselekményt valósított meg a sértett sérelmére. Igaz ezen esetekben az terheltet rövid időre – előállítás, gyanúsítottkénti kihallgatás idejére – ki lehet vonni a családból, de számtalan esetben megesett, hogy a rendőrségről hamarabb hazaérkezett, mind maga a sértett. Családon belüli erőszak esetén **azonnali segítségnyújtást nem tudtunk** nyújtani az érintett családok részére, ezáltal a rendőrség tekintélye csorbát szenvedett. Ezen időszakban alakult ki a lakásság körében azon szlogen, hogy **„amíg vér nem folyik"** a rendőrség párkapcsolati erőszak megvalósulása során tehetetlen.

Magára a rendőrség tekintélyre szeretnék egy példát bemutatni, amely megyénkben lévő egyik községben történt meg. Idősebb házaspár, amelyben a családfenntartó férj nyugdíjazását követően erősen elkezdett alkoholt fogyasztani, s ennek hatására feleségét több esetben molesztálta, veszekedett vele, majd később tettleg bántalmazta is. A feleség egy jó ideig – kb. egy évig – nem értesített a fentiekről senkit, szégyenérzete miatt még a saját gyerekeinek sem mert elpanaszolni, hogy a férje mit csinál vele. Amikor már nem bírta elviselni a szenvedést értesítette a rendőrséget. Ezt követően először havi egy-két alkalommal, később szinte heti rendszerességgel kellett kimenni a családhoz „családi ügy miatt" intézkedni. Az akkor jogszabályi háttérrel az intézkedések java része figyelmeztetéssel zárult, amelyben

mindkét fél figyelmeztették a „családon belüli együttélés szabályainak betartására”. Volt olyan eset is, amikor a férj nyáron a konyhában veszett össze feleségével, aki éppen a gáztűzhelynél főzött. A férj a tűzhelyről felkapta a forró levest és azzal leforrázta a feleségét, aki súlyos égési sérüléseket szenvedett. Ezen esetben a férjjel szemben súlyos testi sértés bűntettének megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárás kezdeményezésére intézkedtek, ami alapján hiába került sor bíróság elé állításra, a férj ezt követően is tovább bántalmazta a feleségét. Később az egyik esetben végrehajtott rendőri intézkedést követően a feleség félrehívta az intézkedő rendőröket és megköszönte az addig intézkedéseiket. Elmondta, hogy látja, mindent megtesznek érte, de sajnos ez rajta nem sokat segít. Ezt követően egyetlen alkalommal sem értesítette a hatóságokat, amikor a férje ismételten bántalmazta.

A levezett példából is látszik, hogy a Hketv. hatálybalépését megelőzőn hozzátartozók közötti erőszak esetén a hatóságok nem tudtak a bántalmazott részére azonnali segítségnyújtást biztosítani.

II. KIADMÁNYOZÁSI JOGKÖR ÉS SZAKIRÁNYÍTÁS

II.1. Kiadmányozási jogkör

A rendőrkapitányságok vezetői a Hktev. 6. § (1) bekezdése, valamint az ORFK utasítás rendelkezéseit figyelembe véve – a hozzátartozók közötti erőszak miatti ideiglenes megelőző távoltartással összefüggő eljárásra az akkor hatályban lévő közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit a törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni – illetékességi területük vonatkozásában kijelölték azon személyeket, akik a rendőrkapitányság vezetőjének nevében és megbízásából ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozat kiadmányozására jogosultak. A korábbiakban nevesített B.-A.-Z. MRFK vezetőjének intézkedése feladatként határozta meg a rendőrkapitányságok vezetői részére, hogy az általuk kijelölt – kiadmányozásra jogosult személyek létszámát állandó szinten kell tartani, illetve ezen személyek névsorának folyamatos aktualizálni kell.

A rendőrkapitányságokon a vezetői döntések a kiadmányozási jogkör leosztásában az első időszakban eltérőek voltak. Volt olyan rendőrkapitányság (pl.: mezőkövesdi, szerencsi), ahol a vezető kifejezetten osztályvezetők részére, adta le a kiadmányozási jogosultságot, illetve ezzel szemben voltak olyan rendőrkapitányságaink is, ahol az ORFK utasítás 15/b pontjában meghatározott lehetőségeket teljes körűen kihasználva, illetve megyei rendőrfőkapitány úr egyetértésével miden olyan rendőr kiadmányozási jogkört kapott, aki megfelelt a meghatározott feltételeknek.

Meg szeretném jegyezni, hogy 2010. február 16-a előtt, a rendőrségnek nem volt lehetősége arra, hogy hozzátartozók közötti erőszak fennállása esetén, amennyiben a bántalmazó bűncselekményt nem követett el előállítsuk őt a rendőrkapitányságra. Ez esetben az ideiglenes megelőző távoltarásról szóló határozatot kint a helyszínen kellett haladéktalanul meghozni. Amennyiben olyan járőr küldtünk párkapcsolati erőszak helyszínére, aki nem rendelkezett kiadmányozási jogosultsággal, és a helyszínen arra a következtetésre jutott, hogy ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozat kiadása lenne célszerű, visszajelentett az akkori ügyeletének, aki intézkedett kiadmányozásra jogosult személy helyszínre irányításáról. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság illetékességi területére az apró- és törpefalvak sokasága a jellemző. Főként az éjszakai órákban sok esetben előfordult, hogy a kiadmányozásra jogosult személy jelentős időkieséssel érkezett a helyszínre, mivel e személynek be kellet vonulni a rendőrkapitányságra, majd onnan pedig kiindulni a helyszínre,

amely esetenként 50 km-re volt. A kiadmányozási joggal rendelkező rendőr megérkezéséig – az ORFK utasítás 7. pontja értelmében – a helyszínre küldött rendőr a helyszínt nem hagyhatta el, ezáltal a közterületről került elvonásra. Ezen problémát oldatta meg a 2010. február 16-i 1994. évi XXXIV. törvény (a rendőrségről) módosítása, amelynek 33. § g) pontjában nevesítésre került, azon rendelkezés, „akivel szemben ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésének van helye" azt a rendőrség az illetékes hatóság elé állítja. Ezáltal az ideiglenes megelőző távoltartások meghozatalának ideje jelentősen csökkent, gördülékenyebbé vált a rendőrségi eljárás, már csak azzal is, hogy a határozatokat nem kézzel a helyszín kellett elkészíteni.

A Hketv. hatályba lépést követő kezdeti időszakban készített családon belüli erőszakról szóló rendőri jelentések áttanulmányozása során tapasztaltuk, hogy **a kiadmányozási jogkörőrt érdemes minél szélesebb körben biztosítani**. Azon rendőrkapitányságainkon ahol e jogosultságot – a korábbi feltételeknek megfelelő – körzeti megbízottak, járőrvezetők is megkapták sokkal több esetben döntöttek családon belüli erőszak esetén ideiglenes megelőző távoltartás meghozatala mellett. A rendőrkapitányságok vezetői e tényre kellő érzékenységet mutatottak, és az évek során több estben változtatták a kiadmányozási jogkörrel rendelkező személyek körét.

Az elmúlt közel kilenc évben jelentős változások következtek be a kiadmányozási jogkörrel kapcsolatban. A 2016. január 1-jén hatályba lépett a körzeti megbízotti szabályzatról szóló 26/2015. (XII. 9.) ORFK utasítás 25. pont g) alpontja alapján **a körzeti megbízott nem vehető igénybe ideiglenes megelőző távoltartást elrendelő határozat elkészítésére, kihirdetésére, kézbesítésére.** A 2017. július 1-jén hatályba lépett szolgálatparancsnoki tevékenységről szóló 14/2017. (III. 24.) ORFK utasítás 35. pont i) alpontja értelmében **a szolgálatparancsnok nem vehető igénybe ideiglenes megelőző távoltartó határozat meghozatalára.**

Az időközben hatályba lépett – fentiekben nevesített – jogszabályok értelmében jelentős mértékben lecsökkent azon rendőrök száma, akik ideiglenes megelőző távoltartás meghozatalára jogosultak voltak. Ezt küszöbölte ki az **utasítás 2. pont e) alpontja**, amely alapján kiadmányozásra jogosult az **a legalább négyéves bűnügyi és/vagy közrendvédelmi szakmai tapasztalattal rendelkező rendőr, aki a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésével kapcsolatos szakmai képzésen, évenkénti továbbképzésen dokumentált módon részt vett, és a rendőrkapitányság vezetője a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozat kiadmányozására ügyrendben vagy szervezeti és működési szabályzatban kijelölte.**

Ezen jogszabályváltozásnak azért volt jelentősége, mert korábban kiadmányozási jogköre a közrendvédelmi szakterületen szolgálatot teljesítő tisztnek, illetve – kivételesen, a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság vezetőjének egyetértésével – legalább 5 éves közrendvédelmi vagy bűnügyi szakterületen szerezett szakmai gyakorlattal rendelkező, zászlósi állománycsoportba tartozó kollégának volt. Azonban a megyénkben szolgálatot teljesítő zászlósi állománycsoportba tartózó rendőrök jelentős része a körzeti megbízotti, illetve a szolgálatparancsnoki állománycsoportból tevődött össze, akiket viszont más jogszabályok zártak ki a kiadmányozási jogkörből.

A fenti változások hatására megyénkben a kiadmányozásra jogosult rendőrök száma ismételten nagymértékben emelkedett.

Fontos kiemelni, hogy az utasítás 26. pontja alapján **a rendőrkapitányságok vezetőinek** a helyi sajátosságoknak megfelelő számban jelölik ki a kiadmányozásra jogosult rendőröket, és **gondoskodnak arról, hogy kiadmányozásra jogosult rendőr mindig legyen szolgálatban.**

Szakmai álláspontunk alapján a kiadmányozási jogkör széles körben történő leosztása vezetett ahhoz, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság illetékességi területén nagy számban rendelünk el ideiglenes megelőző távoltartást.

A rendőrkapitányság vezetői által kijelölt kiadmányozásra jogosult személyek számát, időszakokra lebontva az 1. számú diagram szemlélteti.

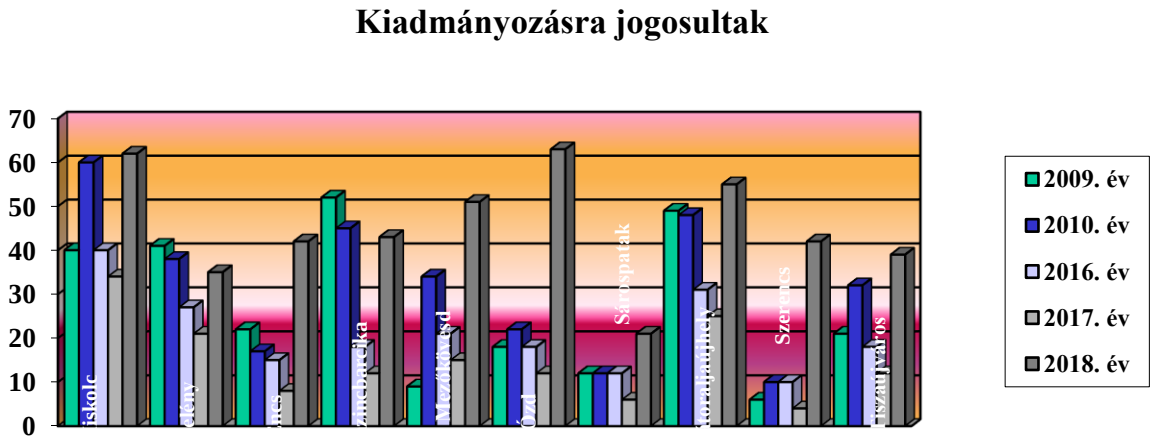

1. számú diagram

II.2. Szakirányítás

Még 2009. évben megyénkben is felállításra került egy csoport négy fő bevonásával, amelynek célja a helyi szervek Hketv. fakadó feladatokat ellátó állomány munkájának támogatása és elősegítése volt. A megyei stáb felállítása mindenképpen indokoltnak és hasznosnak bizonyult, ugyanis – főként a kezdeti időszakban – többször sikerült szakmai segítséget nyújtani ahhoz, hogy a helyi szervek kiadmányozásra jogosult tagjai megalapozott döntést tudjanak hozni egy-egy konkrét intézkedés kapcsán.

A B.-A.-Z. Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya készített, illetve az intézkedő rendőrök részére rendelkezésre bocsátott egy „gyakorlati útmutató rendőrök számára" elnevezésű brosúrát, melyben a családon belüli erőszak esetén végrehajtandó rendőri intézkedések és a hozzátartozók közötti erőszak felismerésének lehetőségei kerülnek bemutatásra. A kiadmány mellékletét képezi azon kimutatás, amely a megyénkben működő anyaotthonokat és a családok átmeneti szállását sorolja fel.

A törvény hatálybelépést követően a valamennyi rendőrkapitányság vonatkozásában 2 fő mentort jelöltek ki (egy fő bűnügyi és egy fő közrendvédelmi szakterületet érintően), akik végrehajtották a helyi állomány oktatását.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztályán szolgálatot teljesítő egyik kiemelt főelőadót pedig kijelölték megyei mentorrá, akinek az egyik faladata a Hketv. rendelkezéseinek és a

hozzá kapcsolódó jogszabályok minél szélesebb körben történő alkalmazása kapcsán a rendőrkapitányságok szakirányítása.

Az osztályon szolgálatot teljesítő kiemelt főelőadók részére ki van osztva egy-egy rendőrkapitányság, akik felett szakmai felügyeletet gyakorolnak, amelyek részét képezi minden munkanap reggelén a rendőrkapitányság illetékességi területén az elmúlt 24 óra eseményeinek figyelemmel kisérése. E feladatkör bővült ki 2009. október 1-jén azzal, amennyiben olyan rendőri jelentéssel találkozunk, amely családon belüli erőszakról szó, azokat tűzestesen ki kell elemezni abból a szempontból, hogy alkalmazásra került-e az ideiglenes megelőző távoltartást jogintézménye vagy sem, és annak mi volt az oka.

A Hketv. hatályba lépést követő kezdeti időkben több esetben tapasztaltunk, hogy az intézkedő rendőrök a helyszínen nem kellően intézkedtek hozzátartozók közötti erőszak esetén. Ezen esetekben felvettünk a kapcsolatos az adott rendőrkapitányság közrendvédelmi szakterület vezetőjével és közösen kielemeztük az ominózus rendőri intézkedést. A helyszínen intézkedő végrehajtó állomány részére nagy segítséget nyújtott az ideiglenes megelőző távoltartó határozatokból készített esettanulmányok átbeszélése.

E két intézkedésnek köszönhetően mára elenyésző esetben tapasztalunk olyat családon belüli erőszak esetén, hogy a helyszínen intézkedő rendőr rosszul méri fel a helyzetet, és amikor az eset összes körülményét figyelembe véve indokolt, nem kerül sor ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére.

III. IDEIGLENES MEGELŐZŐ TÁVOLTARTÁS

III.1. Hketv. személyi és tárgyi hatálya

III.1.1. Hozzátartozók közötti erőszaknak minősül

a) a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezéshez való jogot, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető **tevékenység**,

b) a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető **mulasztás** (a továbbiakban együtt: hozzátartozók közötti erőszak).

Az erőszak fogalom értelmezéséhez a törvény indokolása nem ad támpontot a jogalkalmazók részére, mintegy rábízva ezzel a gyakorlatra az alkalmazás feltételeinek mérlegelését és annak meghatározását, hogy milyen magatartások tartózhatnak-e körbe. Általánosan elmondható, hogy a „hozzátartozók közötti erőszak jellemzője, hogy az erőszak ciklikusan ismétlődik a hatalmi pozícióban lévő bántalmazó részéről, a cselekmények egyre durvábbak és az erőszak bármilyen formája egyre rövidebb időközönként ismétlődik.”

Az erőszak fogalmát, nem csak a kizárólag aktív, tevőleges magatartásban történő megnyilvánulás merítheti ki, hanem a mulasztás is, azaz amikor valaminek a nem tevésével okozunk hátrányt. Mindkét esetben vizsgálni szükséges azt, hogy a védendő jogi tárgy az aktív vagy passzív magatartás közvetlenül vagy súlyosan veszélyeztette-e. A két feltételnek együttesen kell fennállnia, nincs lehetőség az ideiglenes megelőző távoltartás alkalmazására preventív célzattal, azaz egy esetleges jövőbeli veszélyeztetés bekövetkezésének megelőzésére.

Hozzátartozók sérelmére elkövetett erőszakos cselekmény számtalan módon megvalósulhat, leggyakrabban testi, szexuális, érzelmi, lelki erőszakként, de jelentkezhet a bántalmazott személy anyagi jellegű, vagy baráti, családi kapcsolatainak korlátozásaként is.

Sem a tevékenység, sem pedig a mulasztás esetében nem kell, hogy azzal **ok-okozati összefüggésben eredmény** következzen be. Az eljárások során a veszélyeztetés tényét, illetve annak súlyos és közvetlen voltát kell vizsgálni.

Az ideiglenes megelőző távoltartással **védett jogi tárgyak** Magyarország Alaptörvénye alapján határozhatóak meg, így azok az alábbiak:

- méltósághoz való jog (Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.);
- élethez való jog;
- testi egészséghez való jog;
- lelki egészséghez való jog.

III.1.2. Bántalmazottnak minősül

Bántalmazott az a hozzátartozó, akinek a sérelmére a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósítják.

III.1.3 A Hketv. alkalmazásában hozzátartozónak kell tekinteni

a) A Ptk. 685. § *b)* pontjában meghatározott **közeli hozzátartozót**, így
   - aa) a házastárs,
   - ab) az egyeneságbeli rokon,
   - ac) az örökbefogadott,
   - ad) a mostoha- és neveltgyermek,
   - ae) az örökbefogadó-,
   - af) a mostoha- és a nevelőszülő,
   - ag) a testvér.

b) A Ptk. 685. § *b)* pontjában meghatározott **hozzátartozót**, így:
   - ba) a közeli hozzátartozó,
   - bb) az élettárs,
   - bc) az egyeneságbeli rokon házastársa,
   - bd) a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére,
   - be) a testvér házastársa, valamint a Hketv. alapján

c) **a volt házastársat,**
d) **a bejegyzett élettársat,**
e) **a volt bejegyzett élettársat,**
f) **a gondnokot,**
g) **a gondnokoltat,**
h) **a gyámot,**
i) **a gyámoltat,**
j) **a volt élettársat. (2014.03.15.)**

A jogalkotói szándék figyelembevételével a házasság, illetve az élettársi kapcsolat megszűnése számos esetben nem szünteti meg az érzelmi kapcsolatot, illetve az indulatokat a volt partnerek között. A volt házastársak vagy volt élettársak – kényszerűségből – sok esetben továbbra is

közös lakásban élnek, ezen okok miatt a törvény hatálya rájuk is ki kell, hogy terjedjen. Továbbá a gyám és a gyámság alatt álló kiskorú gyerekek, illetve a gondnok és gondnokolt között lévő szoros kapcsolat, amely során az egyikük kiszolgáltatottsága miatt a jogalkotó az ezen csoportokba tartozó személyeket is hozzátartozók körébe emelte.

III.1.4. Bántalmazónak minősül

Bántalmazó az a cselekvőképes hozzátartozó, aki a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósítja, vagy akire tekintettel a hozzátartozók közötti erőszakot más megvalósítja, feltéve, hogy ezzel a bántalmazó egyetért.

a./ Az intézkedések alkalmával vizsgálandó, hogy az adott személy:

- az előbbiekben meghatározott hozzátartozói **viszonyban áll-e a bántalmazottal**,
- **cselekvőképes-e** (cselekvőképes az a természetes személy, aki 18. életévét betöltötte és, akinek cselekvőképességét a törvény nem korlátozza vagy nem zárja ki, illetve az a 16-18 év közötti kiskorú, aki házasságot köt (szülői jóváhagyással és gyámhatóság engedélyével);
- az általa **tanúsított magatartás** (tevékenység vagy mulasztás) **kimeríti-e** a hozzátartozók közötti erőszak fogalmi körét.

Gyakorlati problémaként vetődik fel, hogy a rendőri intézkedés alkalmával a helyszínen nehezen ellenőrizhető a bántalmazó személy cselekvőképességének fennállása, illetve korlátozott volta. Szinte csak a felek szóbeli nyilatkozata (nagyon kevés eset az amikor okirattal tudják igazolni) alapján lehetséges eldönteni a bántalmazott korlátozott cselekvőképességét, vagy cselekvőképtelenségét.

b./ akire tekintettel a hozzátartozók közötti erőszakot más megvalósítja, feltéve, hogy ezzel a bántalmazó egyetért.

Ebben az esetben legalább három szereplője van a tényállásnak:

- **bántalmazott**, akinek a sérelmére a hozzátartózok közötti erőszakot megvalósítják,
- **az a személy**, aki a bántalmazott sérelmére **megvalósítja a hozzátartozók közötti erőszakot**,
- **az a bántalmazó,** akire tekintettel a másik személy a bántalmazott sérelmére megvalósítja a hozzátartozók közötti erőszakot.

Ilyenkor feltétlenül indokolt vizsgálni – ahogyan nyilván valamennyi esetben –, hogy a bántalmazót mi motiválta tettében, mulasztásában. Amennyiben megállapítható, hogy a hozzátartozók közötti erőszakot egy harmadik személy a bántalmazónak minősülő hozzátartozóra tekintettel valósította meg, feltéve, hogy ezzel egyetértett, úgy a valójában erőszakot el nem követő hozzátartozót kell bántalmazónak tekinteni.

Egyetértésről abban az esetben lehet szó, amennyiben a hozzátartozó (akire tekintettel a hozzátartozók közötti erőszak megvalósult) tudomással bírt a tényleges bántalmazó tevékenységéről, illetve mulasztásáról, és ahhoz érzelmileg pozitívan viszonyult. Ilyen esetekben nem szükséges, hogy az erőszakban aktívan közreműködjön, elegendő az egyetértés és a pszichés támogatás. Gyakorlati szempontból hasonló kategória, mint büntetőeljárás során a pszichikai bűnsegéd, a két fél között akarategység áll fenn a bántalmazottal szembeni erőszak megvalósítása kapcsán. Amennyiben a tényleges erőszakot tanúsító egyúttal a

bántalmazott hozzátartozójának minősül, úgy előfordulhat olyan eset is, amikor egyidejűleg két személlyel szemben is kell határozatott hozni.

A későbbiekbe bemutatom a megyénkbe meghozott ideiglenes megelőző távoltartásokban érintett bántalmazottak és bántalmazók kriminalisztikai jellemzőit, amellyel kapcsolatban előrevetítve annyit jegyeznék meg, hogy sok esetben gyermek a szülőjével, nagyszülőjével szemben követ el hozzátartozók közötti erőszakot. Ez esetben szükséges a bántalmazó cselekvőképességét (elsősorban korát) kell vizsgálni, és ennek tudatában dönteni az ideiglenes megelőző távoltartás elrendeléséről.

III.1.5. Kiskorúnak (gyermeknek) minősül

A kiskorú alatt olyan személyt értünk, aki a 18. életévét még nem töltötte be, kivéve, ha 16 és 18 éves kora között házasságot kötött, mert ekkor a házasság megkötésével a nagykorúság bekövetkezik.

Ha a házasság a 18. életévet megelőzően megszűnik, ez nem jár a nagykorúság magánjogi értelemben vett megszűnésével. Ez alól a szabály alól csak egy kivétel van: ha a bíróság

- a házasságot a cselekvőképesség hiánya, vagy
- kiskorúság miatt szükséges gyámhatósági engedély hiánya miatt nyilvánította érvénytelennek.

Ilyen esetekben az adott személy elveszíti a házasság révén szerzett cselekvőképességét.

IV. TUDOMÁSRA JUTÁS

IV.1. Hivatalból, saját észlelés alapján

A helyszínen intézkedő rendőr intézkedése során észleli a hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó jeleket. Ez az eset áll fenn akkor is, amikor a rendőr nem kifejezetten a hozzátartozók közötti erőszakra utaló lakossági bejelentésre érkezik a helyszínre, hanem más célból (pl.: elővezetés, kutatás, stb.). A helyszínen e téren tapaszutaltakat követően úgy dönt, hogy indokolt vizsgálni a családon belüli erőszakot is, továbbá az ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozat meghozatalának szükségességét.

IV.2. Bejelentésre, amely érkezhet

a) bántalmazottól,
Itt kívánom megjegyezni, hogy több esetben előfordult már, hogy a bántalmazott személyesen jelent meg a rendőrségi objektumban azzal a céllal, hogy a bántalmazást követően több nappal – akár héttel is – feljelentést (bejelentést) tegyen hozzátartozók közötti erőszak miatt. Mind ismeretes a Hketv. elsődleges célja az azonnali segítségnyújtás a bántalmazottak részére, illetve hatósági védelem biztosítása az alapvető emberi jogaik érvényesülése érdekében. Kérésként kell, hogy felmerüljön mi az az időpont, ami még belefér az azonnali segítségnyújtás időtartamába. Álláspontunk alapján a bántalmazást követően soron kívüli rendőrségre történő bejelentés. Azonban **nagyon fontos vizsgálni a bántalmazás és a bejelentés között eltelt időintervallumot**. **Miért nem jött azonnal a rendőrségre?** Találkoztunk már olyan esettel, amikor a bántalmazott a bántalmazást követően mentővel szállítva kórházba került, azonban az ügyeletes orvon – feledékenységéből adódóan – nem értesítette a rendőrséget, majd a kórházi kezelést követetően öt nap elteltével jelent meg feljelentést tenni. A meghallgatása során

tisztázódott, hogy a bántalmazást követően nem lépett kapcsolatba a bántalmazóval és mihelyt lehetősége adódott egyenesen a rendőrségre ment. Ilyen esetben, hiába több nap telt el a bántalmazástól számítva, alkalmazható az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelése.

b) a bántalmazottnak közeli hozzátartozójától vagy hozzátartozójától,

c) jelzőrendszer útján:

ca) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben, valamint a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényben meghatározott munkakörben foglalkoztatott személytől a feladatai ellátása során tudomására jutott, a hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények alapján,

cb) a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében törvényben meghatározott feladatai ellátása során tudomására jutott, a hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények alapján a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó

- egészségügyi szolgáltatást nyújtótól (védőnői szolgálat, háziorvos, a házi gyermekorvos);
- személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatótól (családsegítő szolgálat, családsegítő központ, gyermekjóléti szolgálat, gyermekjóléti központ, gyermekek vagy családok átmeneti otthona);
- közoktatási intézménytől (nevelési-oktatási intézmény – osztályfőnök, iskolaigazgató –, nevelési tanácsadó).

d) lakosság jelezése alapján.

A jogszabály pontosan meghatározza azon intézményeket, melyek a hozzátartozók közötti erőszak megelőzéséhez kapcsolódó feladatot látnak el. Ilyenek különösen az egészségügyi szolgáltatást nyújtók (pl. a védőnői szolgálat, a háziorvos) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók (pl. a családsegítő szolgálat, gyermekjóléti szolgálat), a közoktatási intézmények, a gyámhatóság, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság és a pártfogó felügyelői szolgálat. Ezen intézmények kötelesek jelezni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek (a városi gyámhivatalnak), ha hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik.

A városi gyámhivatal – feladatkörében eljárva – a hozzátartozók közötti erőszak, vagy annak veszélye miatt tett jelzést követően a bántalmazottat és a bántalmazót személyesen meghallgatja. A gyámhivatal tájékoztatást ad a bántalmazottnak a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható intézkedésekről, az őt megillető jogosultságokról, a család és a gyermekek védelmét szolgáló szociális intézményrendszerről és szolgáltatásokról, valamint, hogy helye van-e büntető- vagy szabálysértési eljárás megindításának. Gondoskodik arról, hogy a bántalmazott – ha kéri – jogi, egészségügyi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget is kapjon, továbbá tájékoztatást ad a bántalmazónak a hozzátartozók közötti erőszak folytatásának következményeiről és az igénybe vehető terápiás kezelésekről. A gyámhivatal a személyes meghallgatáson elhangzottakat jegyzőkönyvbe foglalja és haladéktalanul tájékoztatja a rendőrséget.

Az előzőekben ismertetett bármelyik eset forogjon is fenn, azok intézkedési kötelezettséget keletkeztetnek a Rendőrség számára, hiszen az ideiglenes megelőző távoltartás jogintézményének kifejezett célja éppen az azonnali segítségnyújtás. **A tudomásszerzést követően tehát haladéktalanul gondoskodni kell arról, hogy az adott helyszínre járőrök kerüljenek kiküldésre.**

IV.3. Felkészülés

A Járőr- és Őrszolgálati Szabályzatról szóló 13/2017. (III. 24.) ORFK utasítás 52. pontja értelmében az ügyeleti szolgálat, illetőleg a szolgálatparancsnok a járőr és az őr kérésére soron kívül minden rendelkezésre álló lehetőség felhasználásával támogatást nyújt.

Ennek értelmében mind az szolgálatparancsnokoknak, majd a megyénkben 2013. február 1-jével felállított Tevékenység-irányítási Központ ügyeleteseinek meghatározásra került, hogy amennyiben családon belüli erőszak helyszínére irányítanak járőröket, ezzel párhozamosan:

1./ a **Robotzsaru Neo Ügyviteli** rendszerben kutatást kell végrehajtaniuk a bejelentő, bántalmazó személyére, illetve az adott címre vonatkozóan;

2./ **a bántalmazót** a Belügyminisztérium Nyilvántartások Vezetéséért Felelős Helyettes Államtitkárság által működtetett **személynyilvántartó rendszerben priorálni majd a bűnügyi nyilvántartó rendszerben ellenőrizni szükséges**;

3./ amennyiben rendelkezésre áll a bántalmazott és a bántalmazó közös lakását a **TakarNet** rendszerben – amely lehetővé teszi a földhivatali adatbázisok távoli hozzáférését külső felhasználók (pl.: Rendőrség) részére – is ellenőrizni kell, amellyel nagy segítséget tudunk nyújtani a helyszínen intézkedő rendőrnek, minden olyan esetben amikor lakás tulajdonjogát, haszonélvezetet, vagy éppen a szívességi lakáshasználatot kell vizsgálni.

A fenti nyilvántartásokban végzett kutatásból megállapíthatjuk, hogy a bántalmazóval szemben a korábbiakban volt-e már családon belüli erőszak miatt rendőri intézkedés, priuszából következtetni lehet, hogy erőszakos cselekmények elkövetésére hajlamos-e, valamint megtudható, hogy a kérdéses lakás pontosan kinek a tulajdonában van. Ezen információk olyan esetben nyújtanak segítséget, amikor a bántalmazásnak nincs kívülálló tanúja.

Amennyiben a szolgálatparancsnok, illetve a Tevékenység-irányítási Központ ügyeletese ezen intézkedéseket végrehajtja, a helyszínre irányított rendőrt nagyban segíti annak eldöntésében, hogy – az eset összes körülményét figyelembe véve – ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére kerüljön-e sor.

Mindezek mellett a helyszínre irányított járőrök esetében elengedhetetlen, hogy tisztában legyenek az alapvető anyagi jogi és eljárási szabályokkal, s ezáltal képesek legyenek előzetesen állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendelkezésükre álló információk alapján szükséges-e ideiglenes megelőző távoltartás elrendelése. Ennek megkönnyítése céljából mind a járőri, mind a szolgálatparancsnoki, mind pedig ügyeletesi állomány részére folyamatos képzések, oktatások megtartására kerül sor, amelyen hangsúlyozzuk a „párbeszéd” fontosságát. Amennyiben a járőr hozzátartozók közötti erőszak esetén olyan esettel találkozik, ami számára új, az adatgyűjtést követően az eset összes részletéről pontosan tájékoztassa az ügyeletét, vagy a szolgálatparancsnokát – amennyiben szükséges közvetlen parancsnokát –, amely során döntenek a bántalmazó előállításával kapcsolatban.

V. HELYSZÍNI FELADATOK

A Rendőrség köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni.

1./ **A helyszínre érkező rendőröknek fokozott körültekintéssel kell eljárniuk.** Az ingatlan megközelítése során indokolt körültekintően értékelni azt, hogy a jelenlévő személyek rendelkezhetnek-e esetleg releváns információval a történtekről. Ilyen esetekben célszerű e személyeket felkérni a helyszínen maradásra, majd a bejelentés tisztázását követően – amennyiben még szükséges – őket is meg kell hallgatni.

2./ **A helyszíni intézkedés során az eljáró rendőrnek:**

- az intézkedést megelőzően a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22) BM. rendelet értelmében a napszaknak megfelelően köszönni kell,
- ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegni köteles;
- közölni kell nevét, rendfokozatát, szolgálati helyét, illetve az intézkedés célját.

3./ **Intézkedni kell a jogellenes állapot megszakítására, a további jogsértések megelőzése és a törvényes rend helyreállítása érdekében.**

4./ A helyszínre érkező rendőröknek **elsődleges céljának kell lennie annak a megállapítása, hogy a konkrét eset milyen eljárás megindítását alapozza meg.** Ebben a körben felmerülhet ugyanis az ideiglenes megelőző távoltartás meghozatala, illetve mind szabálysértési, mind büntetőeljárás megindításának lehetősége. Vizsgálandó továbbá az is, hogy a konkrét eset milyen további intézkedéseket kíván, például nem áll-e a bántalmazott vagy a bántalmazó körözés hatálya alatt. **Fontos hangsúlyozni, hogy az ideiglenes megelőző távoltatás elrendelése nem zárja ki, hogy azzal párhuzamosan az előbbiekben említett eljárások bármelyikének elrendelésére is sor kerüljön, hiszen sem a szabálysértési, sem pedig a büntetőeljárás nem feltétlenül nyújt azonnali megoldást arra, hogy a bántalmazottat a bántalmazótól távol lehessen tartani.**

A fentiekben kifejtetteket szeretném egy példával erősíteni:

A Hketv. hatálybalépését követően 2010. március elején a Miskolci Városi Ügyészég egyik ügyésze aggályosnak tartotta, hogy az akkori Ket. eljárással párhuzamosan szabálysértési vagy büntetőeljárást kezdeményezzünk a családon belüli erőszak megvalósulása esetén a bántalmazóval szemben. Ekkor feladatként kaptuk meg, e gyakorlat jog- és szakszerűségének levezetését. Amellett érveltünk, hogy a hatályba lépett Hketv. arra irányul, hogy még azt megelőzően kezelje a családon belüli erőszak jelenségét, mielőtt egy súlyosabb helyzet, a sokszor helyrehozhatatlan következményekkel járó bűncselekmény bekövetkezne.

A Hktev. 6. § (1) „a hozzátartozók közötti erőszak miatti ideiglenes megelőző távoltartással összefüggő eljárásra a Ket. rendelkezéseit a törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni", amelyek intézkedési kötelezettséget keletkeztetnek a Rendőrség számára. Az ideiglenes megelőző távoltartás jogintézményének kifejezett célja éppen az azonnali segítségnyújtásra irányul. A tudomásra jutást követően haladéktalanul gondoskodni kell arról, hogy az adott helyszínre járőröket küldjenek. A helyszínre érkező járőröknek elsődleges céljának kell lennie annak a megállapításnak, hogy a konkrét eset milyen eljárás megindítását alapozhatja meg. Ebben a körben felmerülhet ugyanis mind a közigazgatási eljárás (ideiglenes megelőző távoltartó határozat meghozatala), mind pedig szabálysértési, illetve büntetőeljárás megindításának a lehetősége is.

A Hketv. 5. § (7) bekezdése a következőképpen vonja meg a közigazgatási eljárásban – illetve polgári nemperes eljárásban – elrendelt távoltartás intézkedés hatályát: „Az ideiglenes

megelőző távoltartás, illetve a megelőző távoltartás a hatályát veszti, ha a bántalmazó ellen indított büntetőeljárásban a bíróság távoltartást rendel el."

Az ideiglenes megelőző távoltartás és a megelőző távoltartás időbeli hatálya tehát kizárólag a törvényben rögzített időtartamig, ezen időtartamon belül a folyamatban lévő büntetőeljárás során a távoltartás kényszerintézkedés elrendelésig tarthat.

A hivatkozott törvényhely egyértelműen megállapítja, hogy a távoltartás elrendelését megalapozó cselekmény miatt indított büntetőeljárás nem kizárja, hanem éppen lehetővé teszi a közigazgatási eljárás párhuzamos érvényesülését. Amennyiben a távoltartás – mint büntetőeljárási kényszerintézkedés – elrendelését az ügyész vagy az arra jogosultak a büntetőeljárás alapján nem indítványozzák az eljáró bíróságnál, vagy a bíróság azt nem rendeli el, önmagában a büntetőeljárás megindításának nincs olyan joghatása, mely kizárja a tőle független, önálló közigazgatási eljárás lefolytatását.

Összegezve a fentieket, álláspontunk szerint a Rendőrség – mint általános rendőri feladatokat ellátó szerv – jogalkalmazói számára biztosított annak törvényi alapja, hogy közigazgatási eljárás keretében ideiglenes megelőző távoltartás intézkedést elrendeljen, mindazon esetekben, amikor:

1. *a bántalmazó erőszakos cselekménye nem meríti ki valamely büntetőjogi tényállást, vagy;*
2. *kimeríti, azonban a büntetőeljárás megindításának feltételei büntethetőséget kizáró ok fennállása miatt – pl. a bántalmazott magánindítványának hiánya könnyű testi sértés esetén – nem állnak fenn, vagy;*
3. *büntetendő cselekményt is megvalósít és vele szemben a büntetőeljárást megindították.*

A főkapitányságunk illetékességi területén a 2010. év első két hónapjában 55 alkalommal került sor ideiglenes megelőző távoltartó határozat meghozatalára, s a bántalmazó által elkövetett – eljárás alapjául szolgáló – különböző cselekmények miatt 9 esetben indult büntetőeljárás a ideiglenes megelőző távoltartó határozat meghozatalával párhuzamosan, mely 7 rendőrkapitányság gyakorlatában valósult meg. A megindított büntetőeljárások részben vádemelési szakba kerültek, részben az eljáró ügyész indítványozta az elkövetők bíróság elé állítását. Az egyes büntetőügyekben eljárt ügyészek és a bíróságok a Rendőrség által párhuzamosan folytatott közigazgatási- és büntető eljárások gyakorlatát nem találták aggályosnak, azt nem kifogásolták.
A Rendőrség joggyakorlatában nem új keletű, hogy a sérelmet szenvedett jogtárgy vagy alkotmányos érték védelmében a folyamatban lévő büntetőeljárás mellett közigazgatási eljárás keretében igénybe vehető intézkedés alkalmazására is sor kerül. A foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés miatt indult büntetőeljárás mellett a Rendőrség közigazgatási eljárás során bevonja az elkövető fegyvertartási engedélyét, vagy kiskorú veszélyeztetése miatt folyamatban lévő büntetőeljárástól függetlenül a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket közigazgatási eljárás során védelembe veszi. Ezen érvelésünket a témát felvető ügyész elfogadta.

Szintén kiemelendő, hogy olyan eset is előfordulhat, amikor az elsődleges információk ugyan nem utalnak hozzátartozók közötti erőszakra, azonban a tényállás tisztázása során megállapításra kerül. Ezért nagyon fontos, hogy folyamatosan értékelésre kerüljön az, hogy milyen eljárásjogi szabályok alapján indokolt a helyszíni eljárás lefolytatása, amelynek során természetesen a vonatkozó eljárásjogi törvény garanciális szabályainak betartása mellett kell eljárni.

5./ **Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat meghozatalát megelőzően – annak megállapítása érdekében, hogy történt-e hozzátartozók közötti erőszak, továbbá a tényállás tisztázásához – szükséges különösen:**

- a jelenlévők személyazonosságának megállapítása;
- a jelenlévők hozzátartozói minőségének vizsgálata;
- a jelenlévők nyilatkozata arról, hogy milyen jogcímen tartózkodnak az ingatlanban, különös tekintettel a **szívességi lakáshasználatra**, mert ha a bántalmazott az életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlant (a használat jogcímétől függetlenül) a bántalmazóval közösen használja, a bántalmazó akkor köteles magát távol tartani a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlantól, ha a bántalmazott az ingatlan használatára a szívességi lakáshasználaton kívül egyéb jogcímmel rendelkezik, vagy a bántalmazóval közös gyermekét neveli;
- annak megállapítása, hogy a jelenlévők közül ki minősül bántalmazottnak, illetve bántalmazónak;
- a bántalmazónak a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósító magatartásának megállapítása;
- az ingatlankörülmények felmérése, szemrevételezése;
- az ingatlan állapotának vizsgálata (berendezési tárgyak állapota, dulakodásra, szeszesital fogyasztásra, egyéb bódító szer használatára utaló jelek), nagyon sok esetben a bántalmazó fizikai erőszakot nem csak pszichikai ráhatást alkalmaz a bántalmazottal szemben, amikor a lakás berendezési tárgyait töri össze, ezen esetben – amennyiben rendelkezésre áll – célszerű fényképfelvételeket készíteni a helyszínen tapasztaltakról;
- a jelenlévők nyilatkozata vagy okirat alapján annak megállapítása, hogy a jelenlévő kiskorú gyermek a bántalmazott és a bántalmazó közös gyermeke-e;
- a hozzátartozók közötti erőszakról tudomással bíró személyek (közvetett tanúk, pl.: orvos, tanár, munkatárs, szociális munkás, stb.) azonosítása, a lehetséges egyéb bizonyítási eszközök (pl.: bántalmazás során használt eszközök, fényképek, stb.) feltárása.

Családon belüli erőszak fennállása esetén foganatosított rendőri intézkedés kapcsán találkoztunk olyan esettel, hogy a bántalmazó rendszeresen tettleg bántalmazta élettársát. A bántalmazásokat követően az általa okozott sérülésekről – szinte minden esetben – saját tulajdonát képező kamerás mobiltelefonjával fényképfelvételeket készített, amelyet ismerőseinek, munkatársainak, batátaink több esetben megmutatott, így kérkedett erejével, illetve a családjában betöltött szerepével. Az eljárás során a releváns adatokat tartalmazó mobilkészülék lefoglalásra került, amelyet az illetékes bíróság rendelkezésére bocsátottunk.

A rendőrség az ideiglenes megelőző távoltartást akkor rendeli el, ha az eset összes körülményéből, így különösen a bántalmazó és a bántalmazott által előadott tényekből, a hozzátartozók közötti erőszak helyszínéből, a hozzátartozók közötti erőszakra utaló jelekből, a bántalmazó és a bántalmazott magatartásából és egymáshoz való viszonyából a hozzátartozók közötti erőszak elkövetésére megalapozottan lehet következtetni.

6./ Hozzátartozók közötti erőszak helyszínén az elsődleges intézkedést foganatosító rendőrnek **kötelessége meghallgatni a bántalmazottat, a bántalmazót vagy – ha a bántalmazott cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes – törvényes képviselőjét, valamint a további tanúkat.**

Az érintett személyek meghallgatását külön-külön a lehetőségekhez mérten elkülönítve kell végrehajtani, amely során lehetőséget kell biztosítani, hogy a bántalmazott, a bántalmazó és a tanú a másik befolyásától mentesen, zavartalanul tudja előadni a történteket.

Meghallgatások során alkalmazandó taktikák:

- elsőként a bántalmazott, majd ezt követően a bántalmazó meghallgatására kerüljön sor;
- a meghallgatásokra lehetőség szerint úgy kerüljön sor, hogy a bántalmazott nyugodt körülmények között, a bántalmazó befolyásolásától mentesen, zavartalanul tudja előadni a történteket;
- az ellentmondások feloldása érdekében célirányos kérdéseket kell intézni a meghallgatotthoz, lehetőséget adva egyidejűleg a történtek egybefüggő előadására;
- az eset előzményeit tisztázni kell;
- fel kell deríteni, kik voltak tanúi az eseménynek és meg kell állapítani, hogy ezen személyek milyen kapcsolatban állnak a bántalmazottal és a bántalmazóval;
- a bántalmazó nyilatkozzon arra nézve, hogy állításait mivel tudja alátámasztani, és amennyiben van, nevezzen meg esetleges tanúkat;

A meghallgatás során tisztázni és rögzíteni kell különösen:

- a hozzátartozók közötti erőszak esetleges előzményeit;
- a bántalmazott és a bántalmazó viselkedésének részleteit, az elhangzott kijelentéseket (szükség esetén szó szerint) és az esetleges tettlegesség körülményeit;
- a hozzátartozók közötti erőszak egyszeri vagy ismétlődő jellegét (kapcsolati erőszak!);
- azt, hogy a bántalmazó magatartása miért veszélyezteti közvetlenül és súlyosan a bántalmazottat;
- azt, hogy tartani lehet-e az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelését megalapozó cselekmény folytatásától.

Ha a megállapított tényállás alapján az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelése indokolt, a rendőr a határozathozatalhoz szükséges mértékben köteles feltárni a bántalmazott és a bántalmazó szokásos életvitelének jellemzőit, továbbá megjelölni azokat a személyeket, akikkel a bántalmazott rendszeresen kapcsolatot tart.

7./ A fentiekben felsoroltak végrehajtását követően **a Rendőrség köteles vizsgálni a hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tényeket annak megállapítása céljából, hogy megalapozottan lehet-e következtetni a hozzátartozók közötti erőszak elkövetésére,** illetve indokolt-e további eljárás, így különösen szabálysértési vagy büntetőeljárás megindítása.

Itt szeretném felhívni ismételten a figyelmet arra vonatkozóan, hogy ha a bántalmazó olyan bűncselekményt követ el, amely miatt a Be. 274. §-ra hivatkozással őrizetbe vesszük, az nem zárja ki az ideiglenes megelőző távoltartás meghozatalát. Ezen felvetésemet arra alapozom, hogy nem tudunk az ügyészek ”fejével” gondolkodni (lásd a 4./ pontban levezetett példa), és nem tudhatjuk biztosra, hogy a Rendőrség által őrizetbe vett személlyel szemben fog-e letartoztatást alkalmazni. Amennyiben igen, akkor a bántalmazóval szemben hozott ideiglenes megelőző távoltartás okafogyottá válik. Viszont, hogy letartóztatás alkalmazására nem kerül sor, azon esetben a bántalmazó nem tud következmények nélkül visszamenni azon hozzátartozójához, akitől távol tartották, ezáltal már tudunk segítséget nyújtani.

Ugyanez a helyzet azon esetekben is, amikor a bántalmazót a bántalmazást követően pszichiátriai ellátásra szállítják. Több esetben lehet tapasztalni, hogy a bántalmazó azzal próbálja az általa elkövetett cselekmény súlyát elfedni, hogy alkohollal együtt nagyobb mennyiségű gyógyszert vesz be, megpróbálja felakasztani magát, esetleg késsel megvágja a karját. Erre tekintettel a helyszínen intézkedő rendőr a bántalmazóhoz orvosi segítséget kér, majd a fentiekre tekintettel kerül pszichiátriai ellátásra. Mivel nem vagyunk orvosok, nem tudhatjuk biztosra, hogy a további orvosi ellátásra elszállított személyt a kezelőorvosa mennyi ideig tartja kezelés alatt. Sok esetben egy nyugtató beadását követően elengedik a zárt intézetből és vissza tud menni az általa bántalmazott személyhez. Tapasztaltunk már olyat is, hogy a bántalmazó a pszichiátriáról történő elengedését követően azért bántalmazta hozzátartozóját, mert szerinte ő juttatta „a bolondok házába". Ilyen eset fennállása esetén azt javaslom, hogy a kiadmányozási jogkörrel felruházott rendőr – az ideiglenes megelőző távoltartás fennállása esetén – éljen az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésének lehetőségével.

8./ **Amennyiben olyan bűncselekmény gyanúja merül fel, amely magánindítványra büntetendő, az intézkedő rendőr tájékoztatja a bántalmazottat a magánindítvány előterjesztésének lehetőségéről,** a magánindítvány joghatásairól, valamint a büntetőeljárás menetéről.

9./ A helyszínen intézkedő rendőrnek **meg kell győződnie arról, hogy a bántalmazott biztonságban van-e**, amennyiben nem, a bántalmazottat - kérésére - biztonsági intézkedés keretében elkíséri az illetékességi területén lévő legközelebbi szállást nyújtó krízismenhelyre.
A helyszínen az intézkedő rendőr az eljárás megindításakor köteles a bántalmazott részére felvilágosítást adni az áldozatsegítő, a szociális és jogi segítségnyújtó szervekről, szervezetekről és intézményekről, valamint a civil segítő szervezetekről, továbbá a rendelkezésre álló pénzbeli segítségnyújtási lehetőségekről.

10./ Ahogy a korábbiakban említettem **hozzátartozók közötti erőszak megvalósulása esetén a bántalmazót elő lehet állítani** (amelyről értesíteni kell tevékenység-irányítási központ ügyeletesét és a szolgálatparancsnokot), amely során nyugodt körülmények között, a megfelelően kidolgozott kihallgatási metodikával mindenkit meg kell hallgatni, majd ezt követően – szükség esetén – az ideiglenes megelőző távoltatással kapcsolatban a határozatot meghozni.

Feltétlenül indokolt kiemelni, hogy az a tény, hogy a bántalmazott vagy a bántalmazó a rendőrök kiérkezésekor nincs a helyszínen, nem jelenti elvi akadályát a határozat meghozatalának. (Amennyiben az érintett meghallgatása nélkül is tisztázható a tényállás).

Amennyiben a megállapított tényállásból hozzátartozók közötti erőszak megvalósulására megalapozottan lehet következtetni, azonban a bántalmazó előállítása nem indokolt, és az intézkedő rendőr az ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozat kiadmányozására nem jogosult, a tevékenység-irányítási központ a szolgálatparancsnok egyidejű tájékoztatása mellett köteles a további intézkedések megtétele érdekében a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozat kiadmányozására jogosult személy helyszínre irányításáról gondoskodni. Az intézkedő rendőr a kiadmányozásra jogosult személy utasítása alapján köteles az ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozat meghozataláig a helyszínen tartózkodni.

V. 1. Ha a helyszínen intézkedő rendőr kiadmányozásra jogosult

1./ Ha a helyszínen intézkedő rendőr kiadmányozásra jogosult és annak feltételei fennállnak, meghozza az ideiglenes megelőző távoltartás elrendeléséről szóló határozatot, és amennyiben szükséges a védelmi tanúsítványt.

2./ A helyszínen intézkedő rendőr az eljárás **megindításakor köteles a bántalmazott részére felvilágosítást adni** az áldozatsegítő, a szociális és jogi segítségnyújtó szervekről, szervezetekről és intézményekről, a civil segítő szervezetekről, valamint a rendelkezésre álló pénzbeli segítségnyújtási lehetőségekről is, továbbá a bántalmazott kérelmére segítséget nyújtani a védelmi tanúsítvány más tagállamban történő felhasználásával összefüggésben.

Ezen tájékoztatásnak ki kell terjednie a felsorolt szervek, intézmények elérhetőségére (megnevezés, cím, telefonszám, esetlegesen 24 órán keresztül hívható segélyvonal száma).

3./ Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat meghozatalakor **tájékoztatja a bántalmazót** a lakóhelyén és környékén igénybe vehető éjszakai szállást nyújtó intézmények helyéről, címéről és az igénybevétel feltételeiről.
A Rendőrség a fentieken kívül az Ákr. alapján köteles a bántalmazottat és a bántalmazót a nyilatkozattétellel, illetve adatszolgáltatási kötelezettséggel kapcsolatos jogokról tájékoztatni és a kötelezettségeikre, valamint a kötelezettségek elmulasztásának jogkövetkezményeire figyelmeztetni. Biztosítani kell részükre, hogy jogaikról és kötelezettségeikről tudomást szerezzenek, és ezzel elmozdítva jogaiknak gyakorlását.

A helyszíni intézkedések témakörénél két dologra szeretném nyomatékosan felhívni a figyelmet:

1. **Az ideiglenes megelőző távoltartás a bántalmazottat védi, nem pedig a hozzátartozók által közösen használt lakást**, igaz a határozatba belekerül azon tény is, hogy a bántalmazó a közösen használt lakástól is köteles magát távol tartani.
2. **Nem szükséges sem magánindítvány, sem kérelem előterjesztése a bántalmazottól**. Amennyiben a helyszínen intézkedő rendőr úgy ítéli meg, hogy szükséges ideiglenes megelőző távoltartás meghozatala, akkor ennek megfelelően hozzon döntést.

Egy példával kívánom szemléltetni azt, hogy ideiglenes megelőző távoltartás alkalmazásakor a bántalmazottól nem kell magánindítványt kérni. A B.-A.-Z. Megyei Kórház és Egyetemi Oktatókórház traumatológiai osztályán ügyeletben lévő orvos, kért rendőri intézkedést, mert orvosi ellátáson megjelent nála egy nő, aki elmondta, hogy lakásukban férje bántalmazta, aminek következtében eltört az orra. Az orvos az általa ellátott személyen korábbi bántalmazásból származó sérüléseket diagnosztizált, amelyeket a nő elmondása szintén a férje okozott. A helyszínre érkező rendőrök az eset összes körülményét figyelembe véve – több és egyre súlyosabb bántalmazások – úgy döntöttek, hogy a bántalmazóval szemben ideiglenes megelőző távoltartást alkalmaznak, és ezen tényt közölték a bántalmazottal is. Amikor ezt a nő meghallotta térdre ereszkedett és elkezdett könyörögni az intézkedő rendőröknek, hogy ne tartsák már távol tőle a férjét, mert neki sajnos nincs munkahely és a férje keresetéből élnek két közös gyerekükkel együtt. Ennek ellenére a bántalmazóval szemben ideiglenes megelőző távoltartást alkalmaztak. Az már más kérdés, hogy a határozatban foglaltakat feltehetően egyik fél sem tartotta be. Viszont álláspontunk alapján a Rendőrség mindent megtett annak érdekében, hogy segítséget nyújtson a bántalmazott részére.

Az intézkedések végrehajtása során tartózkodni kell a személyes véleménynyilvánítástól!

V. 2. Speciális intézkedések, olyan esetekre, amikor gyermek is érintett a bántalmazások során

A kiskorú súlyos veszélyeztetettsége esetén intézkedni kell a kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezéséről.

Be kell szerezni azokat a bizonyítékokat, amelyek elkerülhetővé teszik a tizennegyedik életévét be nem töltött személy kihallgatását.

A hozzátartozók közötti erőszak gyermekkorú bántalmazottait a különleges meghallgató szoba alkalmazásával összefüggő oktatásban részesült rendőr hallgatja ki.

Gyermekkorú tanúkénti kihallgatása során az alábbiakat kell figyelembe venni:

a) ha elengedhetetlen a gyermekkorú kihallgatása, azt a nyomozó hatóság olyan tagja végzi, aki lehetőleg azonos nemű a kihallgatandó személlyel;
b) a kihallgatást hivatali időben, a gyermekkorú életkori sajátosságainak figyelembevételével kell elvégezni;
c) a kihallgatást kép- és hangfelvevővel vagy egyéb technikai eszközzel rögzíteni kell.

Ha az eljáró szerv illetékességi területén van alkalmasságot megállapító tanúsítvánnyal rendelkező gyermekmeghallgató vagy különleges meghallgató szoba, az oktatásban részesült rendőr
a) a gyermekkorú személy, valamint - ha az különleges bánásmódot igénylő sértettnek minősül - a bántalmazott tanúvallomását itt veszi fel;
b) a bántalmazott tanúvallomását, ha ehhez hozzájárul, kép- és hangfelvételen rögzíti.

Ha az eset összes körülménye indokolja, a hozzátartozók közötti erőszak miatt eljárt szerv vezetője a gyermekvédelmi együttműködés során esetmegbeszélést kezdeményez, melynek keretében felveszi a kapcsolatot a a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 17. § (1) bekezdésében meghatározott, jelzésre, illetve hatósági eljárás kezdeményezésére köteles érintett intézménnyel vagy személlyel.

V.3. Bántalmazó előállítását követendő rendőri intézkedések

A bántalmazó előállítása esetén az ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozatott legkésőbb az előállítás időtartama alatt meg kell hozni.
A bántalmazó személyi szabadságát korlátozó kényszerintézkedés megszüntetéséről a bántalmazottat - amennyiben arról a hatóságnak tudomása van - a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés megszüntetését megelőző lehető legkorábbi időpontban, rövid úton értesíteni kell. Tájékoztatni kell továbbá arról is, hogy milyen lehetőségei vannak, amennyiben biztonságát veszélyben érzi.

Az értesítésről feljegyzést kell készíteni, amely tartalmazza az értesítés:

a) időpontját (óra, perc);
b) formáját (személyesen, telefonon);
c) tartalmát.

Ha az előállítás ideje alatt ideiglenes megelőző távoltartás elrendeléséről határoztak, a bántalmazottat erről az előállítás megszüntetésével egy időben a határozatot kiadmányozó rövid úton értesíti azzal a kitétellel, hogy a távoltartott személyes dolgainak elvitelét biztosítania kell.

A bántalmazottat tájékoztatni kell arról, hogy ezen időtartamra rendőri jelenlét biztosítását kérheti.
Célszerű a bántalmazottat az előállítását megelőzően megkérni, hogy személyes dolgait készítse össze és vegye magához, így az ideiglenes megelőző távoltartás kihirdetését követően már nem szükséges az, hogy a bántalmazottal közösen használt lakásba visszatérjen. Ezzel is óvhatjuk a bántalmazottat.

Fontos azt is megemlíteni, hogy a bántalmazó nyilván magával viheti a mindennapi életviteléhez szükséges, a tulajdonát képező tárgyakat. Ezek összepakolására időt kell hagyni számára, amely időtartamot méltányosan célszerű meghatározni.

V.4. Hozzátartozók közötti erőszak esetén elképzelhető tipikus kísérőjelek, amelyek a bántalmazásra utalnak

A bántalmazott oldaláról	A bántalmazó oldaláról
intenzív félelem, szorongás,	elnyomás, agresszió, zsarnokoskodás, terror,
kiszolgáltatottság,	kontrollvesztés,
megsemmisülés fenyegető érzése,	fizikai bántalmazás,
„énkép” torzulása,	érzelmi zaklatás,
az alapvető integritás szintjén sérül a személyiség autonómiája,	elhanyagolás,
alapvető biztonságérzet hiánya,	szokatlan viselkedés, inadekvát reakció pótcselekvések (alkohol, kábítószer, játékszenvedély, értelmetlen költekezés),
félelem a közvetlen, illetve tágabb környezet reakciójától, ragaszkodás a család társadalmi presztizsének, jó hírnevének megőrzéséhez,	menekülés a problémák elől,
a fentiek hatására öntudatra ébredés, estleges bosszú iránti vágy vagy szélsőséges megtörtség, egykedvűség, fokozott szégyenérzet,	
státuszhoz kötődő kötelezettségek elhanyagolása (pl.: mint anya),	
Beteges érzelmi kötődés vagy szélsőséges érzelmi nihil,	
depresszió,	
elhanyagoltság.	

V. 5. Hozzátartozók közötti erőszak megvalósulása esetén a megfelelő rendőri hozzáállás viszonyulás

- anyagi- és eljárásjogi szabályok megfelelő ismerete;
- empátia;
- részrehajlás nélküli, eset összes körülményének alapos mérlegelésén alapuló döntéshozatal (nem szabad elfelejteni, hogy a bántalmazó felé is indokolt lehet javaslatokat megfogalmazni, amelyek a fennálló helyzet javítását szolgálják);
- történések, elhangzottak megfelelő dokumentálása, erről az érintett felek megfelelő tájékoztatása (cél: a személyi bizonyítékok objektivitása);
- szükséges tájékoztatások megadása, következményekre való figyelmeztetése, ezek megtörténtének dokumentálása;
- arányosság;
- diszkréció (intimszféra védelme);
- békítés, feszültség enyhítése, helyzet normalizálására törekvés;
- személyes véleménynyilvánítás tilalma.

V.6. Összegzés a helyszíni rendőri intézkedésekhez

A helyszínen intézkedő rendőröknek a rendelkezésre álló tények, illetve lefolytatott bizonyítási eljárás során megállapítottak alapján az alábbiakban kell állás foglalni:

- milyen eljárás megindítását teszi szükségessé a tényállás;
- problémás esetekben kapcsolatfelvétel és esetmegbeszélés a tevékenység-irányítási központ ügyeletesével, szolgálatparancsnokkal és közvetlen vezetővel a helyes döntés meghozatala céljából;
- amennyiben a bántalmazóval szemben ideiglenes megelőző távoltartás indokolt, úgy dönteni kell az előállítás foganatosításáról;
- amennyiben a bántalmazó előállításnak akadálya van (pl. mozgássérült) és a helyszínen intézkedő rendőrnek nincs kiadmányozási jogosultsága, kiadmányozásra kijelölt személyt kell kérni a helyszínre;
- amennyiben egyértelműen megállapítható, hogy sem az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelése, sem pedig egyéb eljárás megindítása nem indokolt, akkor:
    - a bántalmazottat tájékoztatni kell arról, hogy lehetősége van a későbbiek során is bejelentést tenni, amennyiben úgy ítéli meg, hogy ismételten hozzátartozók közötti erőszak valósult meg a sérelmére, illetve
    - ez az eset megalapozhatja a Rendőrség jelzési kötelezettségét is a családvédelmi koordinációért felelős szerv irányába, amennyiben a tényállás magába hordozza a hozzátartozók közötti erőszak veszélyét
- rendőri jelentés készítése.

A törvényi megfogalmazást alapul véve nagyon nehéz eldönteni, milyen esetekben kell és lehet ideiglenes megelőző távoltartást elrendelni. A törvény szubjektív megítélésünkre alapozza a döntés meghozatalát, amely azonban számos külső és belső tulajdonságtól, sőt körülménytől függ. A kollégák életkora, tapasztalata, szocializációja, ismeretei meghatározzák ítélőképességét, helyzetfelismerését, és döntési potenciálját. Ezen javítani, illetve az intézkedési aktivitást fokozni, álláspontunk szerint a kiadmányozásra jogosultak, a bűnügyi- és közrendvédelmi állomány megfelelő felkészítésével és rendszeres képzésével lehetséges. **Mivel hozzátartozók közötti erőszak esetén nincs két teljesen egyforma rendőri intézkedés, minden egyes eset más és más.**

VI. RENDŐRI JELENTÉS

A helyszínen intézkedő rendőr az intézkedésről **részletes jelentést készít**, amelyet a szolgálat befejezését követően átad a beszámoltató parancsnokának. A jelentésben **ki kell térni** a megtett rendőri, gyermek- és áldozatvédelmi intézkedésekre.

Amennyiben nem kerül sor ideiglenes megelőző távoltartó határozat meghozatalára, akkor az alábbi szempontrendszerre figyelemmel kell a jelentését elkészíteni, különös tekintettel a határozat meghozatalának mellőzését alátámasztó indokokra.

a) az intézkedés alapjául szolgáló, hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos esemény részletes leírása;
b) a foganatosított rendőri intézkedések leírása, különös tekintettel az alkalmazott kényszerintézkedésekre;
c) a helyszín részletes leírása;
d) a helyszínen tartózkodók fizikai és érzelmi állapotának részletes leírása;
e) a bántalmazó, a bántalmazott és a tanúk által elmondottakat;
f) a végrehajtott gyermekvédelmi intézkedések;
g) az alkalmazott áldozatvédelmi intézkedések (pl. figyelemfelhívás, tájékoztatás, menedékhelyre kísérés);
h) ha a helyszínen video- vagy fényképfelvétel készült, azok mellékletként csatolására való utalás.

Az utasítás fentiekben foglalt rendelkezésére a Hketv. hatálybalépést követően több esetben felhívtuk a közrendvédelmi vezetők figyelmét, akik teljességgel megkövetelik a beosztott állománytól, hogy minden hozzátartozók közötti erőszak esetében, **amennyiben ideiglenes megelőző távoltartás meghozatalára nem kerül sor, az azt alátámasztó okok a rendőri jelentésbe részletesen kifejtésre kerüljenek.**

VI. 1. Jelentések speciális tartalma

Amennyiben a technikai feltételek fennállnak, készítsünk fotókat a bántalmazotton lévő sérülésekről. Teljesen másképpen értékelhető egy képen látott sérülés, mint egy szövegben olvasott.

Például – az alábbi képen látható sérüléseket leírva – bal oldalon a hajas fejből alatt kb. 3 cm hosszú vérző seb található. Bal szemnél bevérzés, mellet kb. 3*3 cm nagyságú hematóma, arc bal részén csikarásos vérző sérülés, illetve az áll bal részén 4*2 cm nagyságú sötét színű hematóma látható.

A sérülésről szóló jelentés, vagy az orvosi látleleten szereplő leírás a részletességük ellenére sem tükrözi vissza a sérülések valódi fokát.

Nagyon sok esetben pszichikai bántalmazás valósul meg a családban, amely gyakran gyerekek is érint. Ekkor szintén fel kell tüntetni a rendőri jelentésben az érintett gyermek viselkedést. Például 9 éves fiú az édesapja magatartásán annyira megijedt, hogy összepisilte magát.

A rendőri jelentésbe ki kell terünk azon körülményre is, hogy családon belüli erőszak esetén megkíséreltünk kívülálló tanúkat is felkutatni. Az általunk megkérdezett személyeket (pl.: szomszéd) akkor is tüntessük fel, amikor releváns információval nem tud szolgálni. Még napjainkban is tapasztalható, hogy családi ügyekbe nem szeretnek kívülállók beleavatkozni, sok esetben inkább kitérő adattal szolgálnak.

Fel kell tüntetni, hogy egyedi, vagy rendszeres bántalmazásról van szó.

Ismételten felszeretném hívni a figyelmet a **vallomások szó szerinti tartalmára**, ne legyünk szemérmesek a konkrét kifejezések használatával, tükröződjék vissza a helyszínen tapasztalt hangulat, amelyet szintén egy példával szeretnék bemutatni.

Az egyik településről az késő esti órákban érkezik egy bejelentés, amely szerint egy nőt férje tettleg bántalmazta és elzavarta a lakásból. Az intézkedő rendőrök a lakásba belépve a konyhában az asztalnál ülve találták a férjet, illetve három gyereket. A bejelentő viszont nem tartózkodott ott. Felelősségre vonták az édesapát a bejelentésben foglaltak miatt, amikor az egyik gyermek megszólalt és elmondta, hogy az nem úgy történt. Megállapítást nyert, hogy a férfi nem a bántalmazó, hanem a bántalmazott, mivel a felesége erősen ittas állapota miatt férjével, illetve gyerekeivel szóváltásba keveredett, majd ezt követően a szoba éjjeli szekrényen tárolt gázriasztó fegyvert felvette, azt tűzkész állapotba helyezte, majd azon kijelentést tette gyerekei irányába, hogy „Ti már nekem nem kellettek, illetve a férjét is megöléssel fenyegette meg. Ekkor az édesapa a felesége kezéből a fegyvert kiütötte, majd a bántalmazó ismeretlen helyre távozott. Az eset összes körülményét figyelembe véve az édesanyával (bejelentővel) szemben ideiglenes megelőző távoltartásának elrendelésére került sor. Az illetékes városi bíróság a rendőrségi iratanyag alapján megelőző távoltartást alkalmazott.

VII. AZ IDEIGLENES MEGELŐZŐ TÁVOLTARTÁS MEGHOZATALA

VII. 1. Elintézési határidő, határozathozatal időpontja

1./ Alapesetben

A rendőrség az ideiglenes megelőző távoltartó határozatot haladéktalanul, a helyszínen köteles meghozni.

2./ Előállítás foganatosítása során

Ha a Rendőrség az eljárása során a bántalmazóval szemben az előállítás rendőri intézkedést alkalmazza, a rendőrség a határozatot legkésőbb az előállítás időtartamának lejártáig hozza meg.

VII.2. Az ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozat tartalma

Nagyon fontos, hogy a hatóság döntése formalizált döntés, azaz az általános közigazgatási eljárásról szóló 2016. CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) pontosan meghatározza, hogy milyen tartalmi és formai jegyeket kell a döntéseknek tartalmaznia. Vagyis a döntés joghatás kiváltására akkor lesz alkalmas, ha a hatóság az Ákr.-ben meghatározott szabályoknak megfelelően, az ott előírt tartalmi és formai előírásokat betartva fogalmazza meg a döntését.

A döntés tartalmi és formai elemei tekintetében **négy** alapvető részt különböztethetünk meg:

- az azonosító, vagy bevezető/fejrészt,
- a rendelkező részt,
- az indokolást, valamint
- a záró, vagy más néven hitelesítő részt.

Az ideiglenes megelőző távoltartó határozatnak tartalmaznia kell:

a) az eljáró hatóság megnevezését, az ügy számát, és ügyintézőjének nevét;

b) a jogosult vagy kötelezett ügyfél nevét és lakcímét vagy székhelyét, továbbá azt ügyfél által a kérelemben megadott, személyazonosítására szolgáló adatokat;

c) az ügy tárgyának megjelölését;

d) rendelkező részben:

- a hatóság döntését, továbbá a jogorvoslat lehetőségéről, benyújtásának helyéről és határidejéről, valamint a jogorvoslati eljárásról való tájékoztatást;
- a rendőrség döntését arról, hogy
- a bántalmazó köteles a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlant elhagyni, és oda az ideiglenes megelőző távoltartó határozat hatálya alatt nem térhet vissza, vagy
- a bántalmazóra az 5. § (2) bekezdés *b)* pontjában meghatározott kötelezettség az ideiglenes megelőző távoltartás hatálya alatt - az 5. § (3) bekezdése alapján - nem vonatkozik,
- a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlan címét,
- a rendőrség döntését arról, hogy a bántalmazó köteles magát távol tartani a bántalmazottól, illetve a határozatban megjelölt más személytől,
- a rendőrség döntését arról, hogy a bántalmazónak tilos közvetve vagy közvetlenül a bántalmazottal, illetve rá tekintettel más személlyel, így különösen az ideiglenes megelőző távoltartást elrendelő határozatban megjelölt egyéb személlyel kapcsolatba lépni,
- annak megállapítását, hogy a bántalmazó szülő szülői felügyeleti joga, illetve a kiskorú gyermekével való kapcsolattartási joga szünetel,
- rendelkezést a határozat azonnali végrehajthatóságáról, a végrehajtás módjáról, a foganatosítás rendjéről,
- figyelmeztetést arról, hogy az ideiglenes megelőző távoltartó határozat a bántalmazó más jogszabály vagy szerződés szerinti kötelezettség alapján fennálló tartási, valamint a bántalmazottal közösen használt ingatlan fenntartására vonatkozó kötelezettségeit nem érinti,
- figyelmeztetést arról, hogy az ideiglenes megelőző távoltartó határozatban előírt kötelezettségek megszegése szabálysértést valósít meg.
- az eljárási költség megállapítását, ha arról a hatóság nem külön dönt.

e) az indokolásban
   - a megállapított tényállást és annak alapján elfogadott bizonyítékokat,
   - az ügyfél által felajánlott, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait,
   - a mérlegelési, méltányossági jogkörben meghozott határozat esetén a mérlegelésben, a méltányossági jogkör gyakorlásában szerepet játszó szempontokat és tényeket,
   - az ügyintézési határidő leteltének napját,
   - azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a hatóság a határozatot hozta,
   - a hatóság hatáskörét és illetékességét megállapító jogszabályokra történő utalást.

f) a döntéshozatal helyét, idejét, a hatáskör gyakorlójának nevét, hivatali beosztását valamint a döntés kiadmányozójának nevét, hivatali beosztását, ha az nem azonos a hatáskör gyakorlójával;

g) a döntés kiadmányozójának aláírását és a hatóság bélyegzőlenyomatát (elektronikus aláírását).

A határozatban az adott ügyben rendelkezésre álló valamennyi információt mérlegelve olyan módon kell a korlátozásokat rögzíteni, hogy a bántalmazott számára annak végrehajtása egyértelmű legyen.

Annak érdekében, hogy a határozattal elrendelt ideiglenes megelőző távoltartás valóban alkalmas legyen céljának elérésére, a bántalmazottat részletesen nyilatkoztatni szükséges arról, hogy melyek azok a további személyek (gyerek, szülő, nagyszülő, testvér stb.), akiktől szintén távol kell tartani a bántalmazót.

Az ideiglenes megelőző távoltartást a Rendőrség **72 órára rendeli el,** saját hatáskörben történő meghosszabbítását a Hketv. nem teszi lehetővé. Itt szeretnem hangsúlyozni, hogy az ideiglenes megelőző távoltartás **lejártának időpontját órában és percben kell meghatározni**.

VII.3. A határozathozatalkor a Rendőrséget terhelő kötelezettség

Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat meghozatalakor a rendőrség tájékoztatja

1./ a bántalmazót:
   a) a lakóhelyén és környékén igénybe vehető éjszakai szállást nyújtó intézmények helyéről, címéről és
   b) az igénybevétel feltételeiről.

2./ a bántalmazottat:
   a 606/2013/EU rendelet szerinti tanúsítvány kiállításának lehetőségéről és feltételeiről.

VII.4. Összefoglaló jelentés

A korábbi jogi szabályozás során az ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozat kihirdetését követően (leszámítva az iratok megküldését) befejeződött a rendőri intézkedés. A jelenleg hatályos utasítás értelmében azonban **a kiadmányozásra jogosult rendőrnek**

összefoglaló jelentést kell készítenie, a helyszínen intézkedő rendőr jelentését felhasználva, **amelyben szerepeltetni kell különösen az alábbiakat:**

a) az intézkedés alapjául szolgáló, hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos esemény részletes leírását;
b) a foganatosított rendőri intézkedések leírását, különös tekintettel az alkalmazott kényszerintézkedésekre;
c) a helyszín részletes leírását;
d) a helyszínen tartózkodók fizikai és érzelmi állapotának részletes leírását;
e) a bántalmazó, a bántalmazott és a tanúk által elmondottakat;
f) a végrehajtott gyermekvédelmi intézkedéseket;
g) az alkalmazott áldozatvédelmi intézkedéseket (pl. figyelemfelhívás, tájékoztatás, menedékhelyre kísérés);
h) ha a helyszínen video- vagy fényképfelvétel készült, azok mellékletként csatolására való utalást.

VII.5. Az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésének következményei

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye, annak bírói felülvizsgálatára közigazgatási hatósági eljárás (nemperes eljárásban) kerül sor, mely a határozat kézbesítésétől számított három napon belül kérhető a bántalmazott életvitelszerű tartózkodási helye szerinti járásbíróság előtt. A kérelem benyújtásának a távoltartó határozat végrehajtására **nincs halasztó hatálya**. A bíróság a kérelemről annak beérkezésétől számított három munkanapon belül határoz akként, hogy a közigazgatási határozatot megváltoztathatja.

Az ideiglenes megelőző távoltartás a bántalmazót alábbi alkotmányos alapjogainak átmeneti korlátozását jelenti:

- tartózkodási szabadság;
- tartózkodási hely szabad megválasztásának joga;
- szülői felügyeleti jog;
- gyermekkel történő kapcsolattartás joga.

Akivel szemben ideiglenes megelőző távoltartást, illetve megelőző távoltartást rendeltek el, a távoltartás hatálya alatt köteles:

a) magát távol tartani a bántalmazottól,
b) magát távol tartani a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlantól,
c) magát távol tartani az ideiglenes megelőző távoltartó határozatban, illetve a megelőző távoltartó határozatban megjelölt más személytől, és
d) tartózkodni attól, hogy a bántalmazottal közvetlenül vagy közvetve érintkezésbe lépjen.

A **távoltartás helyszíne** elvileg minden térre kiterjed, de a törvény kifejezetten megjelöli a lakó- és munkahelyet, oktatási intézményt, valamint – összhangban a Büntetőtörvénykönyv távoltartásra vonatkozó hatályos szabályaival – a gyógykezelés céljából rendszeresen látogatott egészségügyi intézményt, vagy a vallásgyakorlása során rendszeresen látogatott épületet, illetve a bántalmazott által rendszeresen látogatott egyéb intézményt.

A **személyes kontaktus tilalma** a kapcsolat minden formájára kiterjed (pl.: telefon, levél, email, más személy útján).

Az ideiglenes megelőző távoltartás, valamint a megelőző távoltartás átmenetileg korlátozza a bántalmazó tartózkodási szabadságát, a tartózkodási hely szabad megválasztásának jogát, szülői felügyeleti jogát, valamint gyermekével való kapcsolattartási jogát.

Az ideiglenes megelőző távoltartás, illetve a megelőző távoltartás hatálya alatt álló személy **szülői felügyeleti joga szünetel.**

Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat, illetve megelőző távoltartó határozat a bántalmazó más jogszabály vagy szerződés alapján fennálló tartási, valamint a bántalmazottal közösen használt ingatlan fenntartására vonatkozó fizetési kötelezettségeit nem érinti.

Az ideiglenes megelőző távoltartás, illetve a megelőző távoltartás a hatályát veszti, ha a bántalmazó ellen indított büntetőeljárásban a bíróság távoltartást rendel el.

VII.6. A ideiglenes megelőző távoltartó határozat közlése megküldése

1. Közlés alanya

Az ideiglenes megelőző távoltartást elrendelő határozatot
- a bántalmazóval és
- a bántalmazottal közölni kell.

2. Közlés módja

- részükre át kell adni, illetőleg
- a lehető legrövidebb úton kézbesíteni kell,
- megjelölt cím hiányában a határozat a rendőrségen átvehető.

Megjegyzem, hogy azon tény, hogy a helyszínre érkezéskor már a bántalmazó nem tartózkodik ott, az nem jelenti az, hogy vele szemben ideiglenes megelőző távoltartás meghozatalára nem kerülhet sor minden olyan esetben, ha az eset összes körülményeit figyelembe vége ideiglenes megelőző távoltartás meghozatala indokolt.

Ha a bántalmazó a határozatot a rendőrségen nem veszi át, a határozatot a meghozatalát követő harmadik napon közöltnek kell tekinteni. E határidő elmulasztása ellen a Ákr.-ben meghatározottak szerint igazolásnak van helye.

VII.6.1. A határozat megküldése

A Rendőrség az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésével egyidejűleg az ideiglenes megelőző távoltartó határozat egyidejű megküldésével, az arra illetékes járásbíróságnál kezdeményezi a megelőző távoltartás elrendelését.

Megyénkben működő több rendőrkapitányság vezetője – az elmúlt évek során – felvette a kapcsolatot az illetékes járásbíróság vezetőjével, és szóbeli megállapodás született arra vonatkozóan, hogy például a vasárnaptól-csütörtökig meghozott ideiglenes megelőző távoltartás során keletkezett teljes iratanyagot a következő munkanapon 10 óráig, míg a péntek és szombati napokon hozott határozatott hétfő reggel 09 óráig megküldik. Egyben értesítik a bántalmazottat és a bántalmazót a bírósági meghallgatás időpontjáról, amely hétköznapokon 11.00 órától kerül lefolytatásra.

VII.7. A határozat elleni jogorvoslat

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A rendőrség határozatának bírói felülvizsgálatára közigazgatási nemperes eljárásban kerül sor.

VII.8. Jelzési, együttműködési, tájékoztatási kötelezettség a hozzátartozók közötti erőszak megelőzését szolgáló intézményrendszeren belül

1./ Családsegítő központ

A rendőrség **a bántalmazott kérésére, illetve beleegyezésével** a határozatot megküldi az illetékes családsegítő szolgálatnak, **a gyermekjóléti szolgálatnak abban az esetben, ha a bántalmazott háztartásában kiskorú él.**

2./ Gyámhatóság

Ha a bántalmazott gyámság vagy gondnokság alá tartozó személy, a rendőrség a határozatot a gyámolt vagy a gondnokolt állandó lakóhelye szerinti gyámhatóságnak is megküldi.

3./ A gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató, a gyámhatóság és megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési faladatokat ellátó szervezeti eleme

Itt szeretném nyomatékosan felhívni kiadmányozási jogkörrel rendelkező állomány figyelmét, arra vonatkozóan, hogy amennyiben a bántalmazóval szemben kényszerintézkedés foganatosítására kerül sor, és a családban kiskorú személy is érintett, ennek tényéről az intézkedéstől számított 72 órán belül a bántalmazás helye szerint illetékes szolgáltatót (városi gyámhivatalt), valamint a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési feladatot ellátó szervezeti elemét írásban értesíti az utasítás 3. számú melléklete szerinti adatlap megküldésével. **Ezen esetben nem kell nyilatkoztatni a kiskorú személy törvényes képviselőjét!**

Továbbá, ha a rendőri intézkedés, illetőleg a büntető-, a szabálysértési vagy a közigazgatási hatósági eljárás során kiskorú veszélyeztetettsége állapítható meg, az eljáró rendőri szerv az adatlap megküldésével a veszélyeztetettség megállapítását követő 72 órán belül jelzést ad:

a) a bántalmazás helye szerint illetékes szolgáltatónak a Gyvt. 17. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján;

b) a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési feladatot ellátó szervezeti elemének. **Ezen esetben sem kell nyilatkoztatni a kiskorú személy törvényes képviselőjét!**

Ha a hozzátartozók között erőszakkal kapcsolatos eljárás során megállapítható, hogy a kiskorú az eljárásban valótlan tényt állított, a Gyvt. 17. § (2) bekezdés *b)* pontjában foglaltak szerinti jelzés keretében a nyomozó hatóság vezetője az adatlap megküldésével haladéktalanul hatósági eljárást kezdeményez a gyámhatóságnál és erről a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési feladatát ellátó szervezeti elemét tájékoztatja.

A kiskorú **súlyos veszélyeztetettsége esetén haladéktalanul**, az utasítás 4. számú mellékletben szereplő minta szerint meghozott határozattal intézkedni kell a kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezéséről.

A Rendőrségnek jelzési kötelezettsége van a családvédelmi koordinációs szerv – gyámhivatal – irányába, amennyiben hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észleli.

A Hketv. rendelkezéseire tekintettel a hozzátartozók közötti erőszak megelőzéséhez kapcsolódó feladatot látnak el a törvényben meghatározott alaptevékenységük keretében

a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,

b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ, gyermekjóléti szolgálat, gyermekjóléti központ, gyermekek vagy családok átmeneti otthona,

c) a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó,

d) a gyámhatóság,

e) a rendőrség,

f) az ügyészség,

g) a bíróság,

h) a pártfogó felügyelői szolgálat,

i) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,

j) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,

k) az egyesületek, alapítványok.

VII.9. Az ideiglenes megelőző távoltartás megszűnése

Az ideiglenes megelőző távoltartás megszűnése az alábbi **három esetben fordulhat elő:**

1./ Ha az illetékes járásbíróság az ideiglenes megelőző távoltartás hatálya alatt meghozza a megelőző távoltartás, akkor az ideiglenes megelőző távoltartás hatálya megszűnik.
2./ Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat hatálya 72 óra időtartam elteltével akkor is megszűnik, ha a bíróság a megelőző távoltartást nem rendeli el.
3./ Mind az ideiglenes megelőző, mind pedig a megelőző távoltartás hatályát veszti, hogy ugyanazon cselekmény miatt a bíróság büntetőeljárás keretében távoltartást rendel el.

VII.10. Védelmi tanúsítvány

Az Európai Unió valamely tagállamában elrendelt védelmi intézkedésnek a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismeréséről szóló 2013. június 12-i 606/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 606/2013/EU rendelet) alapján Magyarországon történő elismerése és végrehajtása iránti eljárásban a (2) bekezdésben foglalt bántalmazotton a 606/2013/EU rendelet szerinti védett személyt, a (3) bekezdés szerinti bántalmazón a 606/2013/EU rendelet szerinti veszélyeztető személyt is érteni kell.

Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat meghozatalakor a rendőrség tájékoztatja a bántalmazottat a 606/2013/EU rendelet szerinti tanúsítvány kiállításának lehetőségéről és feltételeiről.

A rendőrség **a bántalmazott kérelmére** a 606/2013/EU rendelet 5. cikke szerinti tanúsítványt (a továbbiakban: védelmi tanúsítvány) állít ki.

A rendőrség a védelmi tanúsítványt helyszíni intézkedés esetén a helyszínen, vagy ha annak feltételei nem adottak, a helyszíni eljárás időpontjától számított legkésőbb 12 órán belül állítja ki. Ha a rendőrség az eljárása során a bántalmazóval szemben az előállítás rendőri intézkedést alkalmazza, a rendőrség a védelmi tanúsítványt az ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg állítja ki.

A rendőrség a bántalmazottal a védelmi tanúsítványt, a bántalmazóval a védelmi tanúsítványról szóló, a 606/2013/EU rendelet 8. cikkét közli.

A rendőrség az eljárás megindításakor a bántalmazott kérelmére segítséget nyújtani a védelmi tanúsítvány más tagállamban történő felhasználásával összefüggésben.

VII. 11. Folyamatábra, ideiglenes megelőző távoltartás meghozatalához

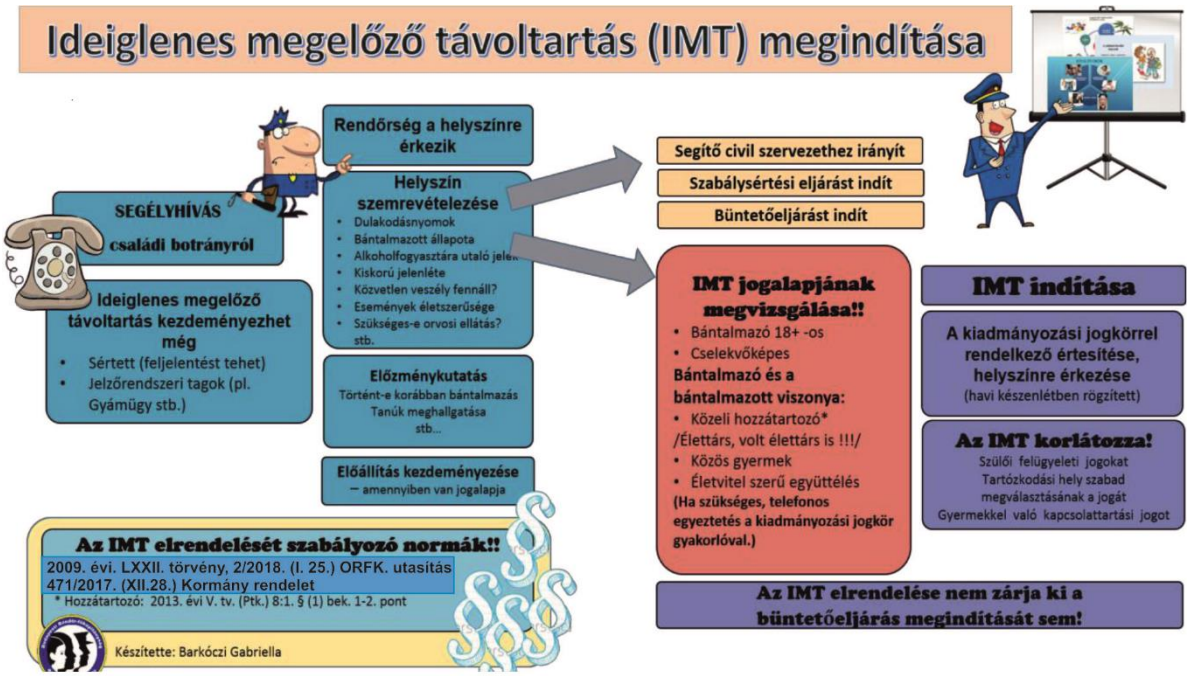

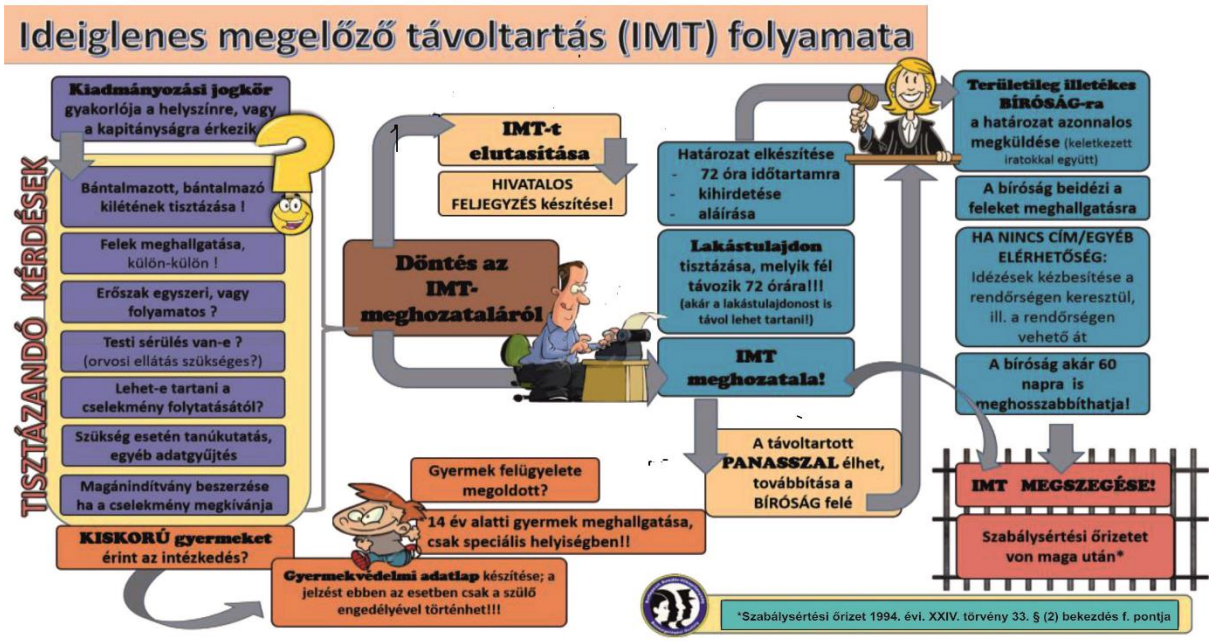

VIII. AZ IDEIGLENES MEGELŐZŐ TÁVOLTARTÁS SORÁN FELMERÜLŐ JOGHÉZAGOK, „PROBLÉMÁK”

VIII.1. Bűnügyi felügyelet (házi őrizet és lakhelyelhagyási tilalom) során alkalmazott ideiglenes megelőző távoltartás

A Be. 277. §. (3) bekezdése megengedi, hogy bűnügyi felügyelet alkalmazása mellett távoltartást is el lehet rendelni.

Megyénkben a Hketv. hatálybalépésével egyidejűleg már a kezdeti időszakban alkalmaztuk ideiglenes megelőző távoltartást olyan bántalmazóval szemben, aki ellen a bíróság az akkor hatályban lévő Büntetőeljárási törvény értelmében házi őrizetet, vagy lakhelyelhagyási tilalmat rendelt el. Köztudott, hogy házi őrizet alkalmazása esetén a terhelt a bíróság által kijelölt lakást és az ahhoz tartozó bekerített helyet nem hagyhatta el.
Ezen esetben arra a következtetésre jutottunk, hogy a bántalmazó részére kihirdetett érvényes bírósági végzésével szemben a Rendőrség az általa megvalósított családon belüli erőszak miatt a kérdéses lakásból nem tudta távol tartani, mivel a két intézkedés teljes mértékben szemben állt egymással. Amellett, hogy a legközelebbi munkanapon az illetékes bíróságot értesítettük a fentiekről, ezzel azonnali segítséget nem tudok adni a bántalmazott részére, így a Hketv. rendelkezései nem érte el célját. Ilyen esetben azt alkalmaztuk, hogy lehetőség esetén a lakást, illetve a családi házat megosztottuk, ezzel a bántalmazót a bántalmazottól távol tudtuk tartani. Ez esetben nagyon nehéz – szinte megvalósíthatatlan volt – annak ellenőrzése, hogy a bántalmazó betartja-e az ideiglenes megelőző távoltartásban lévő rendelkezéseket.

Lakhelyelhagyási tilalom fennállása esetén a terhelt a meghatározott területet, körzetet engedély nélkül nem hagyhatta el. Ezen esetében valamivel könnyebb helyzetűnk volt, mivel a bántalmazót a bántalmazottól, valamint a közösen lakott lakástól távol tudtuk tartani, feltéve, hogy a bíróság által kijelölt körzetben vagy területen van olyan személy (pl.: szülő, barát, jó ismerős) ahol a bántalmazó az ideiglenes megelőző távoltartás hatálya alatt meg tudott húzódni. Ilyenkor is elengedhetetlen volt a terhelttel szemben eljáró bíróság soron kívüli értesítése. Így az ideiglenes megelőző távoltartási határozatában foglaltak ellenőrzése is egyszerűbb volt.

VIII.2. A bántalmazó lakása egyben a munkahelye is

Azon eset fennállásakor, amikor családon belüli erőszak megvalósulásakor a bántalmazó a közösen használt ingatlant nem csak lakásnak, hanem munkahelynek is használja, alkalmazhatjuk az ideiglenes megelőző távoltartást. Több esetben aranytalanul nagy hátrányt okoznák a bántalmazó részére, ha a Rendőrség 72 órára vagy az illetékes bíróság több napra is távolt tartaná lakásától egyben a munkahelyétől is, amellyel a megélhetését veszélyeztetnénk (sok esetben az egész családét is). Ha hozzátartozók közötti erőszak esetén – amennyiben az eset összes körülményét figyelembe véve – ideiglenes megelőző távoltartás meghozatására kerül sor, az erről készített határozatban felhívjuk az érintettek figyelmét, hogy a bántalmazó munkaidejében a lakásban, lakáshoz tartozó bekerített helyen tartózkodhat, azonban köteles magát távoltartani a bántalmazottól, illetve a határozatban megjelölt más személyektől.

VIII.3. Felmerülő nehézségek

A rendőrségi törvénybe bekövetkezett változások ellenére hozzátartozók közötti erőszak fennállása esetén **a helyszínen foganatosítandó intézkedések, előállítás, meghallgatások hosszú időt** (minimum több órát) **vesznek igénybe**.

Az eset összes körülményeit vizsgálva, az említett nyilvántartásokba végrehajtott kutatások figyelembevételével is **bonyolult eldönteni**, hogy ideiglenes megelőző távoltartás kerüljön-e elrendelésre.

Az eseték egy részében azon megállapításra jutunk, hogy **mindkét fél hibás**.

Az ideiglenes megelőző távoltartási határozatotok áttanulmányozást követően több esetben tapasztaltuk, hogy vannak **visszatérő ügyfelek**, akik rendszeresen bántalmazzák hozzátartozójukat, illetve olyan ügyfelek is, akik az ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozat rendelkezéseit figyelmen kívül hagyva **visszafogadják** a bántalmazót. Ennek több oka is lehet, sok esetben anyagi okokra vezethető vissza, mivel gyakran csak a bántalmazó rendelkezik rendszeres jövedelemmel.

Életkori problémákra is tekintettel kell lenni néha ugyanis több generáció egyszerre érintett a hozzátartozók közötti erőszakban.

Szintén egy példával szeretném szemléltetni az „életkori problémákat". Egy kisvárosban egyedül élő özvegy édesanya befogadta két fiát, akiknek családi életük megromlott és elváltak feleségüktől. Az édesanya mindkét gyermeke italozó, alkoholista életmódot folytatott, és több alkalommal is előfordult, hogy ittasan hazaérkezve mindketten kiabáltak édesanyukkal, fenyegették, illetve több esetben is tettleg bántalmazták. A fiai részéről évek óta tartó rendszeres inzultálások miatt, többször előfordult, hogy a bántalmazások elkerülése érdekében a lakás udvarán lévő kamrába bújt el vagy a szomszédaitól kért szállást. Mivel nem szerette volna, hogy a kisváros róla beszéljen, hogy milyen gyerekeket nevelt, ezért

nagyon sokáig nem kért rendőri segítséget, tűrte azon agressziót amit gyermekei vele tesznek. Az egyik bántalmazást követően – amely alkalmával egyszerre mindkét fia bántalmazta, több esetben megrúgta – átment a szomszédjához, és akkor a szomszédja nem bírta tovább, hogy mit tesznek vele a gyerekei, ezért értesítette a rendőrséget. A helyszínre érkező rendőrök megvizsgáltak a fentiekben foglaltakat, majd az eset összes körülményét figyelembe véve mindkét gyerekkel szemben ideiglenes megelőző távoltartást rendeltek el, amely alapján a bíróság megelőző távoltartást hozott. A fentiek miatt mindét gyermek az ideiglenes és a megelőző távoltartás hatálya alatt hajléktananná vált, mivel sem a településen, sem máshol nem voltak olyan rokonok, ismerősök, akik befogadták volna őket. A megelőző távoltartásról szóló végzésben foglaltak leteltével anyuk ismételten visszafogadta őket. A helyi körzeti megbízott hosszabb időn keresztül figyelemmel kísérte ezen családot, azonban nem tapasztal olyat, hogy a gyerekek ismételten bántalmazták, vagy zaklatták volna édesanyukat. Ezen rendőri intézkedéssel valóban tudtuk az idős személy részére segítséget nyújtani, illetve a két fiában is tudatosult, hogy ha már a szülői házhoz sem tudnak hazamenni, akkor hajléktalanná válhatnak.

Az évek során megszerzett tapasztalatokra figyelemmel is **néha nehéz határozni**, hogy az ideiglenes megelőző távoltartás meghozatala indokolt-e vagy sem.

Elhelyezési kérdések: bántalmazót is „óvni" kell. Ennek keretében 2009. év decemberében kapcsolatfelvételt kezdeményeztünk a Miskolcon működő Magyar Máltai Szeretetszolgálat-Észak-Magyarországi Régió, Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete - Hajléktalanokat Gondozó Központ, Napfény az Életnek Alapítvány (hajléktalanok, szegények egészségügyi és mentálhigiénés ház) vezetőivel, amely során szóbeli megállapodás kötöttünk annak érdekében, hogy amennyiben szükséges a bántalmazókat a Magyar Vöröskereszt B.-A.-Z. Megyei szervezetének üzemeltetésében lévő un. krízis gépjárművel, éjszaki melegedőkre tudjuk szállítatni. Erre azért volt szüksége, mert ahogy azt korábban jellemeztük megyénkben az elaprózott kis falvak a jellemzőek, és a nagyvárosokat (Miskolc, Ózd, Encs, Mezőkövesd, Tiszaújváros) leszámítva hajléktalanszállókkal, éjszakai melegedőkkel nem rendelkeznek. A szálláshelyek megközelítése nem csupán anyagi okok miatt lehetetlen sok esetben az esti, éjszakai időszakban a községekben, nagyközségekben, kisebb falvakban nincs semmilyen tömegközlekedés.

A kezdeményezett egyeztetésen felvetődött, hogy éjszaki melegedőkre, hajléktalanszállókra olyan személyeket helyezünk el akik a családjukkal szemben már agresszívan viselkedtek és így félő volt, hogy ezen magatartásukat tovább folytatják. Az ilyen létesítmények vezetői elmondták, hogy e személyek sok esetben náluk ébrednek rá tettükre, és az agresszív viselkedésükkel teljesen felhagyva elkülönülő, visszahúzódó, nyugodt magatartást tanúsítanak. Az is megállapítást nyert, hogy a bántalmazók e létesítményeket nagyon kis számban veszik igénybe, az esetek legnagyobb százalékában szülőknél, rokonoknál, ismerősöknél húzódnak meg az ideiglenes megelőző távoltartás, vagy a megelőző távoltartás hatálya alatt.

A helyszínen azt ideiglenes megelőző távoltartás meghozatala során az intézkedő rendőrnek a legnehezebb a bántalmazó azon kérdésére válaszolnia, hogy mit vihet megáéval? Egyértelmű, hogy személyes iratait és (szükség esetén több napi) ruházatát magával viheti. Nehezebb eldönteni azt, hogy a családi kasszából mennyi pénzt vehet magához, például olyan esetben amikor a négy vagy több tagú család egész költségvetése egy hónapra pár tízezer forint. Nehéz dönteni például olyan kérdésben is, ha mind a bántalmazó, mind a bántalmazott könyvelő és a munkájukhoz szükséges adatok egy számítógépen vannak elmentve. Az oktatások során ilyen esetekben mind a helyszínen intézkedő rendőröknek, mind pedig a kiadmányozási jogkörrel rendelkezőknek az javasoljuk, hogy a helyszínen ne hozzanak döntést, ezen körülményt az ideiglenes megelőző távoltartásra szóló határozat indokoló részében szerepeltessék, amelyről 72 órát követően az illetékes bíróság dönt.

Találkoztam olyan esettel, hogy egy férfi bántalmazta élettársát, amelynek alkalmával három gyermekük is jelen volt, viszont őket sem fizikai sem egyéb jellegű bántalmazás nem érte. A három gyerek közül az egyik közös volt, a másik az édesanya első kapcsolatából, míg a harmadik az édesapa első kapcsolatából született. Amikor a helyszínen intézkedő rendőrök közölték a bántalmazóval, hogy vele szemben ideiglenes megelőző távoltartást fognak foganatosítani, az édesapa első kapcsolatából született fia azt mondta, hogy ö nem szeretne „mostoha anyával" maradni, hanem inkább édesapjával szeretne menni. Mivel a kisfiút az édesapa nem bántalmazta, a család felé kifejtett magatartása a gyereket nem érintette, illetve a gyerek ellátását ő is el tudta végezni, így a helyszínen intézkedő rendőrök jelenlétében a gyermek édesapjával együtt távozott.

VIII.4. Az ideiglenes megelőző távoltartás korlátai

1./ Ugyanazon bántalmazóval szemben ugyanaz a bántalmazott csak akkor kérheti újból ideiglenes megelőző távoltartás, illetve megelőző távoltartás elrendelését, ha elrendelésük a Hketv. meghatározott feltételei ismételten megvalósulnak. Erre minden esetben célszerű felhívni a bántalmazott figyelmét, annak érdekében, hogy amennyiben az adott tényállás alapján konkrét esetben nem indokolt az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelése, akkor se érezze úgy a bántalmazott, hogy a Rendőrség magára hagyta.

2./ Ha a bántalmazott az életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlant – a használat jogcímétől függetlenül – a bántalmazóval közösen használja, a bántalmazó akkor köteles magát távol tartani a bántalmazott az életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlantól, ha a bántalmazott az ingatlan használatára a szívességi lakáshasználaton kívül egyéb jogcímmel rendelkezik, vagy a bántalmazóval közös gyermekét neveli.

Ezen eset megítélése kapcsán jut relevanciához a fentiekben részletesen kifejtett azon szempont, amely szerint az ingatlanban való tartózkodás jogcímének tisztázása a helyszínen intézkedő rendőr egyik elsődleges feladata. Amennyiben ugyanis a bántalmazó és a bántalmazott az adott ingatlan közösen használja, úgy ettől függetlenül helye lehet ugyan az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésének a bántalmazóval szemben, akkor is ha a bántalmazott a szívességi lakáshasználaton kívül egyéb jogcímmel (tulajdon, bérlet, özvegyi- vagy haszonélvezeti jog) nem rendelkezik vagy nincs a bántalmazóval közös gyermeke, aki az erőszak elkövetésekor a bántalmazott nevelése alatt állt. Ebben az esetben ugyanis az nem rendelhető el, hogy a bántalmazó tartsa magát távol az ingatlantól, hanem legfeljebb a bántalmazottól, illetve más személytől.

3./ Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat nem érinti:
- a bántalmazó más jogszabály vagy szerződés alapján fennálló tartozási, valamint
- a bántalmazottal közösen használt ingatlan fenntartására vonatkozó fizetési kötelezettségét.

4./ Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat hatályát veszti, ha a bántalmazóval szemben a bíróság megelőző távoltartást, vagy távoltartást rendel el.

IX. ÖSSZEGZÉS

A Hketv. megfogalmazása alapján, a helyszínen intézkedő rendőrnek igen nehéz feladata van, hiszen neki kell meghozni a szükséges döntést abban, hogy indokolt-e az ideiglenes megelőző távoltartás meghozatala. A törvény a rendőr ítélőképességére, belátására bízza a döntést. Rendőreink ítélőképessége, ingerküszöbe e téren is széles skálán mozog, s attól is függ, hogy milyen társadalmi közegben, családi légkörben szocializálódtak. A megfelelő döntés kialakításában nagy szakmai illetve élettapasztalati képességek szükségeltetnek, amelyek gyakran hiányosak, hiszen az állomány egyre fiatalodik, saját tapasztalatunk alapján elmondható, hogy gyakran előfordul, hogy az ilyen bejelentésekhez kivonuló kollégák szakmai múltja együtt nem haladja meg a két évet. Persze ez nem jelenti azt, hogy nem tudják az ide vonatkozó jogszabályi hátteret, de életkoruk és tapasztalatlanságuk okán nehéz a megfelelő döntés meghozása. Nagyon fontosnak tarjuk az állomány megfelelő szintű oktatását ennek a kérdésnek az eldöntésében.

A helyszíni intézkedés fontossága abban rejlik, hogy ha rossz döntést hozunk és a bántalmazót a helyszínen hagyjuk, előfordulhat, hogy a távozásunk után újra kezdődik a vita, amely elmérgesedve esetleg súlyos – beláthatatlan – következményekhez vezet. Továbbá a közvéleményben rossz kép alakulhat ki a rendőrségről. „hiszen ismét nem tett semmit az erőszak megakadályozásra.”

Megyénkben a hozzátartozók közötti erőszak körébe tartozó személy elleni cselekmény miatt beérkező bejelentésekre azonnali intézkedés történik, amelyre leggyakrabban a körzeti megbízotti, illetve a járőri állomány reagál. A családon belüli erőszak miatt tett rendőri intézkedések és kényszerítő eszközök jog- és szakszerűségét kifogásoló panasz a Hketv. hatálybalépésétől kezdődően nem érkezett hatóságunkhoz.

Az intézkedő rendőrök mindig megadják a sértettek számára a szükséges felvilágosítást (jogi út, orvosi ellátás, családsegítőhöz vagy rokonokhoz kísérés, áldozatvédelemmel kapcsolatos tájékoztatás, civil szervezetekről, intézményes ellátásról szóló tájékoztatás). Megállapítható, hogy egyes családoknál rendszeres, folyamatos jellegű erőszakról van szó, ami általában a felek italozó életmódjára vezethető vissza és ismétlődése a segélyezési vagy más pénzkifizetési időszakokra korlátozódik. Az indulati cselekményeknél gyakran a kellő felvilágosítás megadása is elegendő, további intézkedésre nincs szükség.

Megyénkben a körzeti megbízotti állomány folyamatosan végzi az érintett, veszélyeztetett családok figyelemmel kísérését. A konfliktussal terhelt családokat visszatérően ellenőrizi, ahol veszélyeztetettséget tapasztaltak ott a gyermekjóléti szolgálat felé – a kiskorú védelme érdekében – jelzéssel élnek. Több rendőrkapitányság tekintetében az esetmegbeszélések a bűnügyi és közrendvédelmi állomány tagjai között folyamatosak. **A két szolgálati ág szorosan együttműködve mindent megtesz annak érdekében, hogy a hozzátartozók közötti erőszak esetei, illetve ezek látenciája csökkenjen, a kiemelt jelentőségű megelőző tevékenység fokozottan érvényesüljön.**

X. BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYÉBEN ELRENDELT IDEIGLENES MEGELŐZŐ TÁVOLTARTÁSOK SZÁMADATAI 2009. ÉVTŐL KEZDŐDŐEN

A fentiekben foglaltak alkalmazásával a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőrfőkapitányság illetékességi területén történt családon belüli erőszakok esetszámát, az elrendelt ideiglenes megelőző távoltartások számát, az illetékes bíróságok által ideiglenes megelőző távoltartások alapján hozott megelőző távoltartások számát, rendőrkapitányságonkénti és évenkénti bontásban az alábbi diagramok szemléltetik.

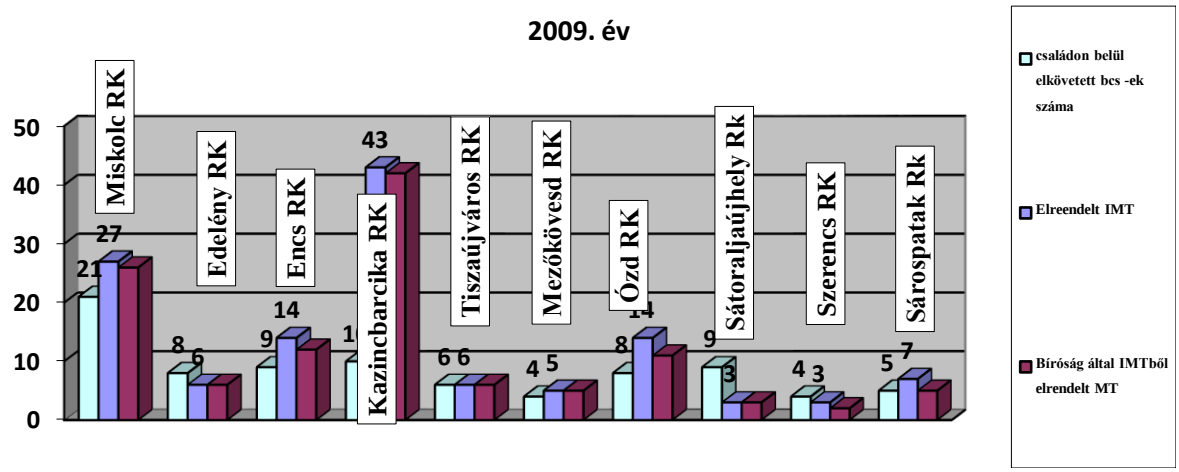

Megyénk illetékességi területén a Hketv. hatálybalépését követően 2009. december 31-ig **130** esetben került sor ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére, amelyből az illetékes bíróság **118** esetben megelőző távoltartást rendelt el, továbbá **31** esetben éltünk szabálysértési őrizetbevétel alkalmazása mellett bíróság elé állítással azon bántalmazókkal szemben, akik az ideiglenes megelőz távoltartásról szóló határozatban vagy megelőző távoltartásról szóló végzésben foglaltakat megszegték.

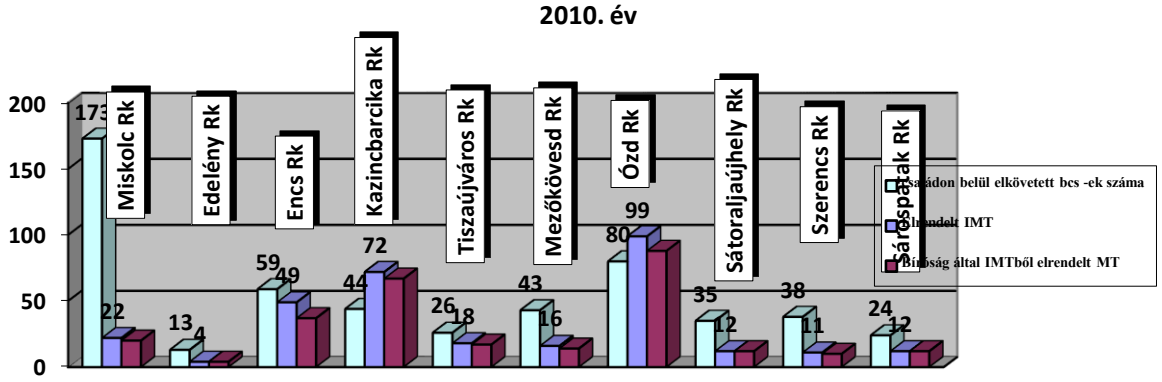

Ideiglenes megelőző távoltartást 2010. évben **315** esetben rendeltünk el, amely alapján az illetékes bíróság **281** esetben megelőző távoltartást eszközölt, valamint **31** esetben éltünk szabálysértési őrizetbevétel alkalmazásával azon bántalmazókkal szemben, akik az ideiglenes megelőz távoltartásról szóló határozatban vagy megelőző távoltartásról szóló végzésben foglaltakat megszegték.

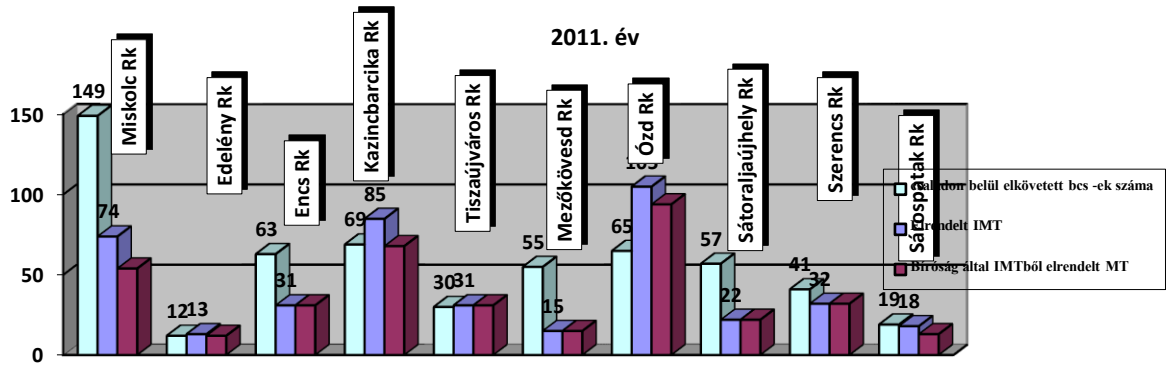

Ideiglenes megelőző távoltartást 2011. évben **426** esetben rendeltünk el, amely alapján az illetékes bíróság **372** esetben megelőző távoltartást eszközölt, valamint **83** esetben éltünk szabálysértési őrizetbevétel alkalmazásával azon bántalmazókkal szemben akik az ideiglenes megelőz távoltartásról szóló határozatban vagy megelőző távoltartásról szóló végzésben foglaltakat megszegték.

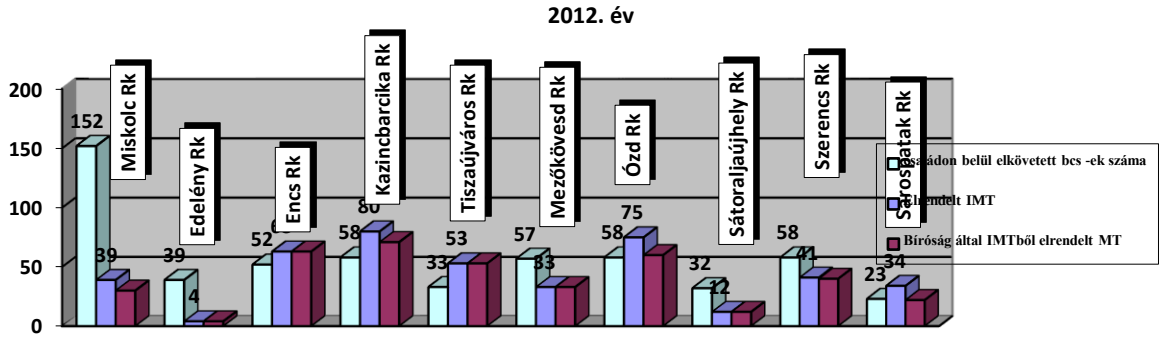

Ideiglenes megelőző távoltartást 2012. évben **434** esetben rendeltünk el, amely alapján az illetékes bíróság **388** esetben megelőző távoltartást eszközölt, valamint **106** esetben éltünk szabálysértési őrizetbevétel alkalmazásával azon bántalmazókkal szemben akik az ideiglenes megelőz távoltartásról szóló határozatban vagy megelőző távoltartásról szóló végzésben foglaltakat megszegték.

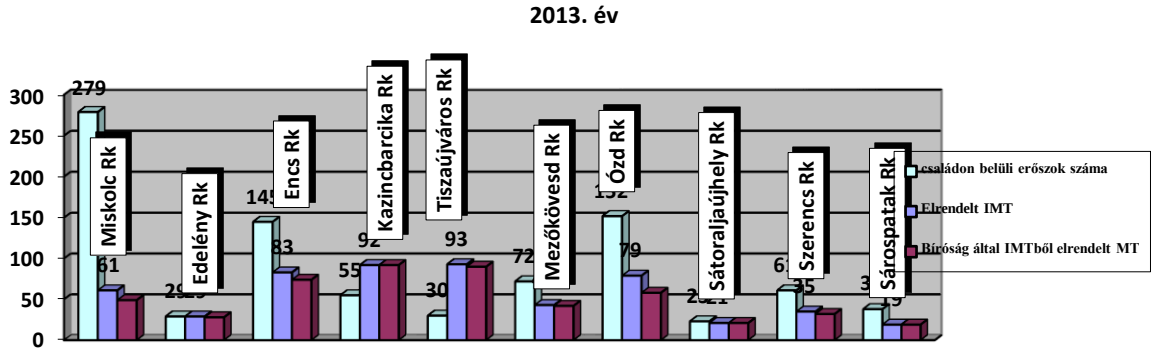

Ideiglenes megelőző távoltartást 2013. évben **555** esetben rendeltünk el, amely alapján az illetékes bíróság **515** esetben megelőző távoltartást eszközölt, valamint **127** esetben éltünk szabálysértési őrizetbevétel alkalmazásával azon bántalmazókkal szemben akik az ideiglenes megelőz távoltartásról szóló határozatban vagy megelőző távoltartásról szóló végzésben foglaltakat megszegték.

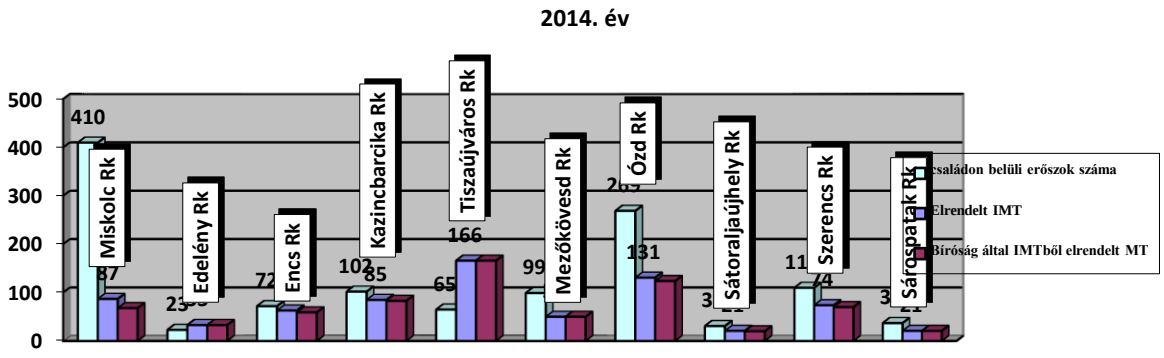

Ideiglenes megelőző távoltartást 2014. évben **731** esetben rendeltünk el, amely alapján az illetékes bíróság **694** esetben megelőző távoltartást eszközölt, valamint **197** esetben éltünk szabálysértési őrizetbevétel alkalmazásával azon bántalmazókkal szemben akik az ideiglenes megelőz távoltartásról szóló határozatban vagy megelőző távoltartásról szóló végzésben foglaltakat megszegték.

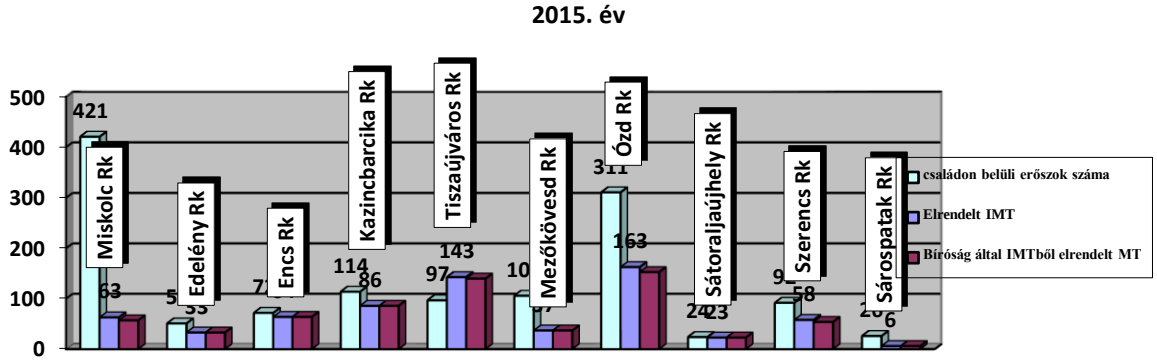

Ideiglenes megelőző távoltartást 2015. évben **676** esetben rendeltünk el, amely alapján az illetékes bíróság **653** esetben megelőző távoltartást eszközölt, valamint **217** esetben éltünk szabálysértési őrizetbevétel alkalmazásával azon bántalmazókkal szemben akik az ideiglenes megelőz távoltartásról szóló határozatban vagy megelőző távoltartásról szóló végzésben foglaltakat megszegték.

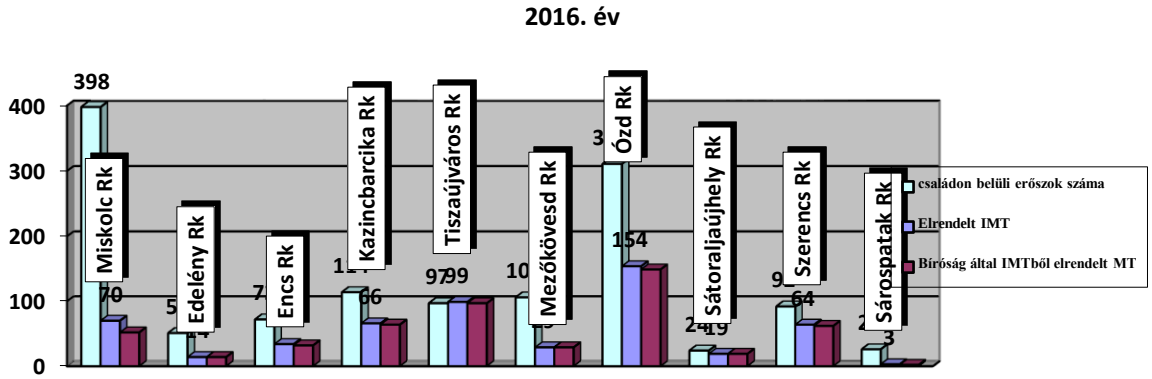

Ideiglenes megelőző távoltartást 2016. évben **552** esetben rendeltünk el, amely alapján az illetékes bíróság **520** esetben megelőző távoltartást eszközölt, valamint **169** esetben éltünk szabálysértési őrizetbevétel alkalmazásával azon bántalmazókkal szemben akik az ideiglenes megelőz távoltartásról szóló határozatban vagy megelőző távoltartásról szóló végzésben foglaltakat megszegték.

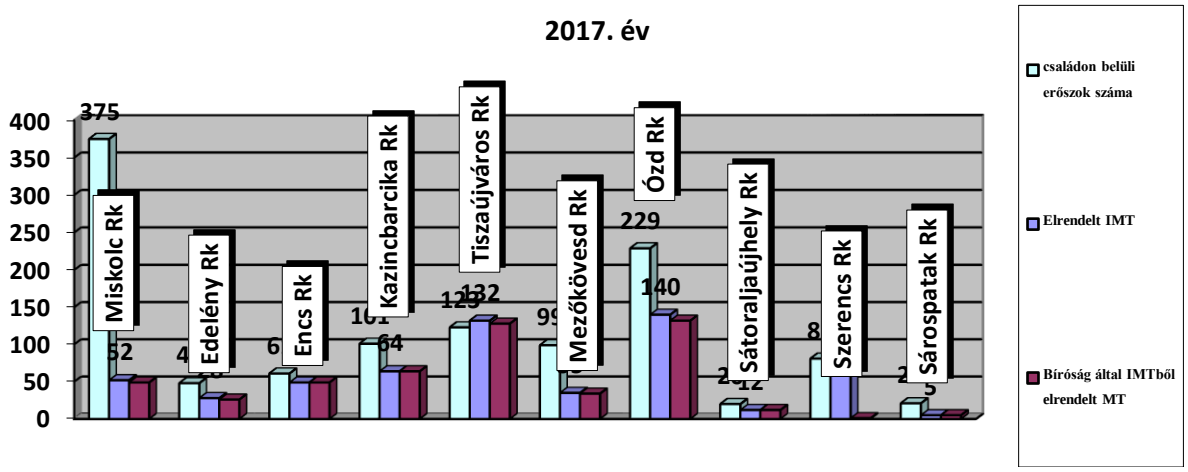

Ideiglenes megelőző távoltartást 2017. évben **566** esetben rendeltünk el, amely alapján az illetékes bíróság **464** esetben megelőző távoltartást eszközölt, valamint **171** esetben éltünk szabálysértési őrizetbevétel alkalmazásával azon bántalmazókkal szemben akik az ideiglenes megelőz távoltartásról szóló határozatban vagy megelőző távoltartásról szóló végzésben foglaltakat megszegték.

A bántalmazottak életvitelszerű tartózkodási helye szerint illetékes bíróságok a rendőrség által elrendelt ideiglenes megelőző távoltartások **alapján 2009-ben az esetek 13,1%-ban; 2010-ben az esetek 10,2%-ban, 2011-ben az esetek 12,7-ban; 2012-ben az esetek 10,6%-ban; 2013. évben az esetek 7,21%-ban, 2014-ben az esetek 5,1%-ban, 2015-ben az esetek 3,4%-ban, 2016. évben az esetek 4,1%-ában, míg 2017. évben az esetek 3,3%-ában** nem került sor megelőző távoltartást elrendelő végzés meghozatalára. Az elutasítások túlnyomó része azért következett be, mert a bíróság előtt történő meghallgatások alkalmával a felek meg sem jelennek, már kibékültek, illetve nem kérték a megelőző távoltartás elrendelését.

Megyénkben az ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozatok ellen ezidáig bírósági felülvizsgálatot nem kezdeményeztek.

X.1. Családon belüli erőszak elkövetői

A hozzátartozók közötti erőszak elkövetői között évek óta szinte azonos arányú a férfi elkövetők jelenléte, 2009-ben 97,65%; 2010-ben 98,5%; 2011-ben 99,5%; 2012-ben 96,6%; 2013. évben 98,19%-ban, 2014. évben 99,1%-ban, 2015. évben 97,5%-ban, 2016. évben 98.1%-ban, míg 2017. évben 98,2%-ában. A férfi elkövetők legnagyobb számban a testi sértés, a zaklatás és a garázdaság bűncselekményeket, míg a női elkövetők szintén a testi sértés különböző formáit és a kiskorú veszélyeztetése bűncselekményeket követték el.

X.2. A bántalmazó és a bántalmazott hozzátartozói viszonya

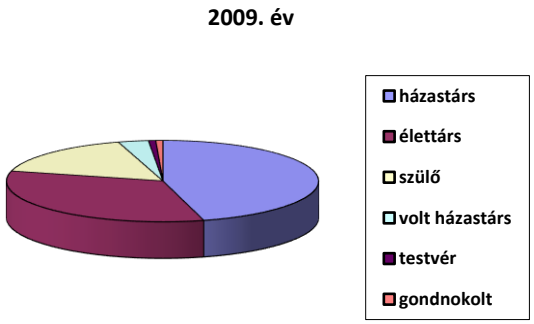

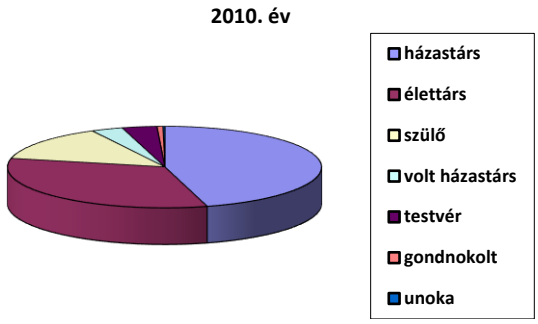

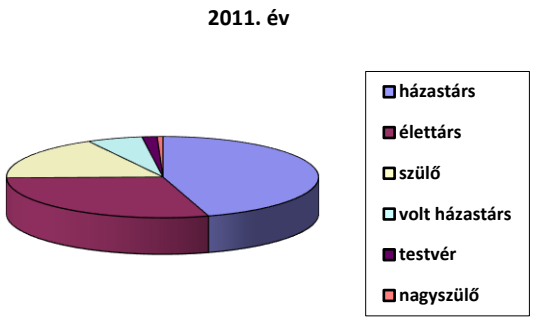

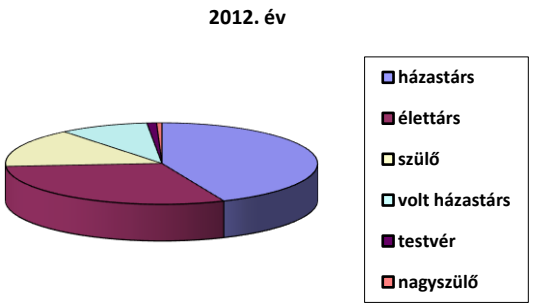

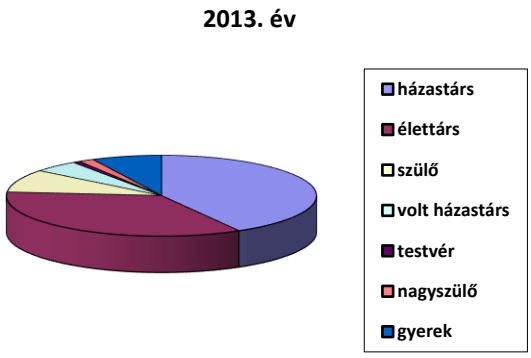

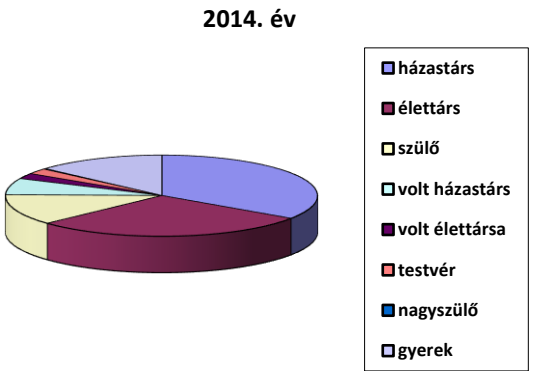

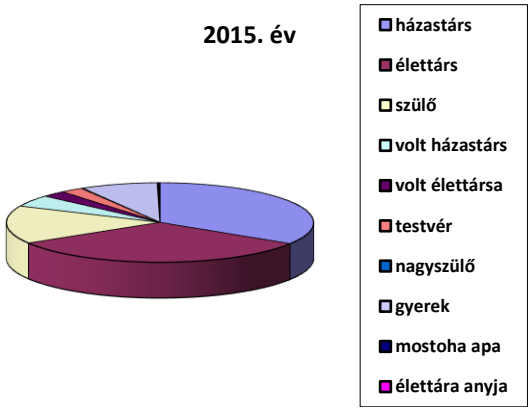

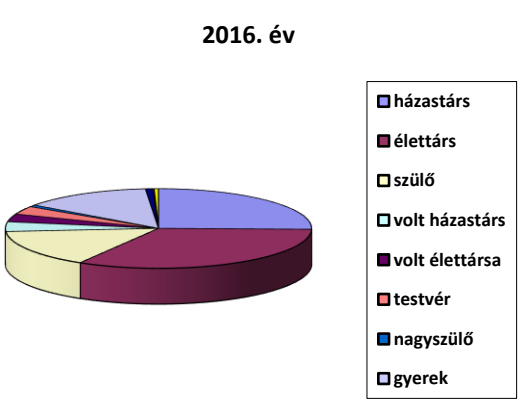

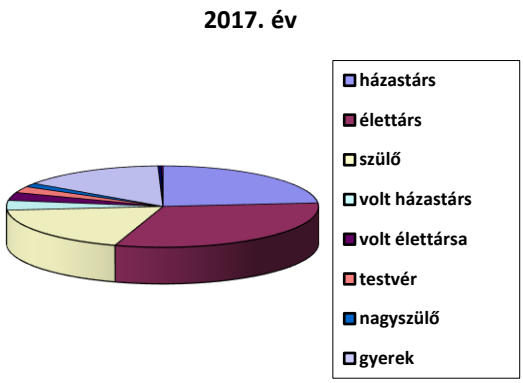

A bántalmazó és bántalmazott hozzátartozói viszonyát vizsgálva évek során szinte ugyanolyan elosztás volt tapasztalható. Elsősorban házastárs, élettárs, szülő, volt házastárs, nagyszülő, házastárs egyenesági rokona, illetve gondnokolt sérelmére történt veszélyeztető tevékenység vagy mulasztás.

Megállapítható továbbá, hogy nagyon jelentős számban 2009-ben az esetek 39,8%-ában, 2010-ben az esetek 34,8%-ában, 2010-ben az esetek 13,5%-ában, 2012-ben az esetek 7,65%-ában, 2013-ban 7,12%-ában, 2014-ben az esetek 7,19%-ában, 2015-ben az esetek 8%-ában, 2016. évben 14,6%-ában, míg 2017. évben 14,9%-ában – a bántalmazókat a gyermekeiktől is távol tartottuk. Megjegyzendő azonban, hogy a gyermekek sérelmére főként lelki egészséget súlyosan veszélyeztető tevékenység történt.

A családon belüli erőszaki tipikus esete, amikor a férj az anyát a kiskorú gyermek jelenlétében bántalmazza, emiatt a gyermek állandó félelemben él, ami viszont kihatással van egyéb élethelyzetben megnyilvánuló magatartására (verekedik az iskolában, kiabál tanáraival). Az ilyen állapotnak kitett gyermekek bántalmazotti minőségének meghatározása terén is igen eltérő a gyakorlat. Találkoztunk olyan rendőrkapitányságí eljárással, amikor az ilyen esetben a gyermeket mint bántalmazottak tartották távol a bántalmazótól, viszont tapasztaltunk olyat is, hogy a gyermeket édesanyjára (bántalmazottra) tekintettel tartották távol édesapjától. Álláspontunk alapján mindkét alkalmazott ideiglenes megelőző távoltartás megfelelő.

Az áldozatok kb. egyötöde tartozik az időskorúak és fogyatékkal élők csoportjába. Ezen cselekmények elkövetői általában leszármazottai a bántalmazottaknak. Ezen esetekben a látencia nagysága messze meghaladhatja az ismertté vált esetek számát. Itt a sértettek hivatkozva arra, hogy „csak a saját gyermekemet vagy unokámat nem jelentem fel” szégyenkeznek, titokban tartják a velük szemben elkövetett jogsértéseket.

XI. IDEIGLENES MEGELŐZŐ TÁVOLTÁSI HATÁROZATOK, VALAMINT RENDŐRI JELENTÉSEK ÁTTANULMÁNYOZÁSA SORÁN LEVONHATÓ EGYÉB KÖVETKEZTETÉSEK

Az eseteket nagy többségében tapasztalható, hogy a bántalmazások előzménye a rossz házastársi, családi kapcsolat, illetve a házastársak, hozzátartozók italozó életmódja.

Ismételten megjegyezzünk, hogy nagy szerepe van az állampolgárok felvilágosításának a Hketv. rendelkezéseivel kapcsolatban, mivel még mindig magas számban fordul elő a látencia. Gyakori következmény, hogy a felek hamarosan kibékülnek, orvoshoz nem fordulnak, a bántalmazás tényét letagadják, vagy a sérülést baleset következményeként tüntetik fel. Megfigyelhető az is, hogy a bántalmazást észlelő szomszédok, rokonok nem szívesen avatkoznak mások családi életébe, rendszerint későn értesítik a hatóságot.

Az elkövetés leggyakoribb helyszíne a lakás és lakóház, ahol a családtagok életvitelszerűen együtt élnek, vagy korábban együtt tartózkodtak, illetve ennek közvetlen környezete. Egyre gyakoribb a konfliktushelyzet erőszakos jellegű megoldása közterületen is.

XI. 1. A Magyarországon hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartások fajtái, és azok különbségei, azonosságai

TÁVOLTARTÁSOK FAJTÁI

IDEIGLENES MEGELŐZŐ TÁVOLTARTÁS	MEGELŐZŐ TÁVOLTARTÁS	BÜNTETŐJOGI TÁVOLTARTÁS
2009. évi LXXII. tv., 471/2017. Kormány rendelet 2/2018. ORFK Utasítás		Be. 280. §
A megelőző távoltartás „előszobája”!!	Méltóságot, életet Szexuális önrendelkezési jogot testi és lelki egészséget közvetlenül fenyegető tevékenység vagy mulasztás	Szabadságvesztéssel büntetendő büntetőeljárás megindításához kötött
Közigazgatási eljárás	Közigazgatási eljárás	Büntetőeljárás

KÜLÖNBSÉGEK

Az eljárás megindítása:	Sértett, Hozzátartozók, Kiadmányozási jogkörrel felruházott rendőr, Jelzőrendszerben nevesített szervek,	Bíró, Bántalmazott	Ügyész, sértett, magánvádló, pótmagánvádló, törvényes képviselő
Időtartam:	**72 óra**	**60 nap**	**4+4 hónapig terjedhet**
Elrendelésének lehetősége:	**Azonnalosan!!** KRÍZIShelyzet fennállásakor	Kérelemre, vagy Ideiglenes megelőző távoltartó határozat alapján	SZABADSÁGVESZTÉSSEL büntetendő bcs. miatt indult eljárás

AZONOSSÁGOK

Korlátozza:	A szülői felügyeleti jog gyakorlását. Gyermekével való kapcsolattartási jogot. A tulajdonhoz való jogot.
Köteles a bántalmazó magát távol tartani a határozatban szerepeltett:	- bántalmazottól, - meghatározott személy(ek)től, - meghatározott személy lakó- és munkahelyétől, - nevelési-oktatási intézménytől, - egészségügyi intézménytől.

XII. IDEIGLENES MEGELŐZŐ TÁVOLTARTÓ HATÁROZATOK MEGSZEGŐIVEL SZEMBEN BEVEZETETT RENDŐRI INTÉZKEDÉSEK

A Hketv. minél eredményesebb végrehajtása érdekében került sor a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (akkori Sztv.) módosítására, amely a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban Szabs.tv.) rendelkezéseibe is beépítésre került:

1./ Távoltartó határozat szabályainak megszegése

Szabs.tv. 168. § Aki a külön törvényben meghatározott ideiglenes megelőző távoltartó határozatban, vagy a megelőző távoltartó határozatban meghatározott szabályokat megszegi, szabálysértést követ el.

Fontosnak tartom kihangsúlyozni, hogy e szabálysértés fennállása esetén az **Rtv. 33. § (2) bekezdés f. pontja** alapján (aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani) előállításnak van helye.
Nem szabad azonban összekeverni a büntetőeljárás során alkalmazott távoltartó végzésben foglalt magatartási szabályokat megszegő terhelttel szemben foganatosítandó (**Rtv. 33. § (1) bekezdés d.) pontja) elfogással.**

2./ Megelőző távoltartás alaptalan kezdeményezése

Szabs.tv. 181. § (1) Aki valótlan tények állításával a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvényben meghatározott - szabálysértésnek vagy bűncselekménynek nem minősülő - hozzátartozók közötti erőszak miatt megelőző távoltartás elrendelését kezdeményezi, ha azt a valótlan tények alapján elrendelik, szabálysértést követ el.
(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

Fontos kiemelni, hogy kizárólag a bíróság által elrendelhető megelőző távoltartás esetén alkalmazható!

Itt szeretnék kitérni arra, ha a bántalmazott hozzátartozók közötti erőszak megvalósulásáról telefonon tesz bejelentést a rendőrségre és a rendőrség a helyszínre vonul, azonban a bejelentő megváltoztatja korábbi bejelentésében foglaltakat nem célszerű azonnal valótlan bejelentés szabálysértése miatt, vagy hamis vád bűntett miatt vele szemben eljárást kezdeményezni. Ilyen esetben minden körülményre aprólékosan kiterjedő adatgyűjtést szükséges folytatni, amelynek célja annak a megállapítása, hogy az elmúlt rövid időszakban (amíg a rendőrség a helyszínre érkezett) **miért változtatta meg a bejelentését**. Sokszor tapasztalható, hogy bántalmazó és a bántalmazott között anyagi függőség áll fent. A bántalmazás valóban megtörténik ezért a bántalmazott hirtelen felindulásra azonnal értesíti a rendőrséget, majd amikor kezd lenyugodni, akkor gondolja át, hogy a bántalmazót a kiérkező rendőrök távol fogják tartani és akkor nem lesz miből eltartania saját magát, illetve ha van akkor gyermekeit. Ezért (a családi béke helyreállítása céljából) inkább vállalja, hogy vele szemben járjanak el.

A fenti jogintézményeket hatálybalépésüktől kezdődően két új szabálysértési tényállás védi: a távoltartó határozat szabályainak megsértése és a megelőző távoltartás alaptalan kezdeményezése. Előbbi esetében a bíróság az ideiglenes megelőző vagy a megelőző távoltartó

határozatban meghatározott szabályok megszegése miatt **elzárást** szabhat ki az eljárás alá vont személlyel szemben. Utóbbi esetben a rendőrség – hatáskörében eljárva –**pénzbírságot** szabhat ki azzal szemben, aki valótlan tények állításával a megelőző távoltartás elrendelését kezdeményezi és azt valótlan tények alapján el is rendelik. Természetesen, ha a valótlan tények alapján szabálysértési- vagy büntetőeljárás megindítására kerül sor, ezen esetekben az ide vonatkozó eljárási rendnek megfelelő intézkedés kezdeményezésére kerül sor.

Az elrendelt ideiglenes megelőző-, illetve megelőző távoltartási határozatban foglaltakat megyénkben több esetben szegték meg a bántalmazók, illetve több esetben éltünk a törvény adta lehetőségünkkel, amely során a szabálysértést megvalósító személyt szabálysértési őrizetbe vettük.

A fenti két számadatok évenkénti bontásban az alábbi diagram szemlélteti.

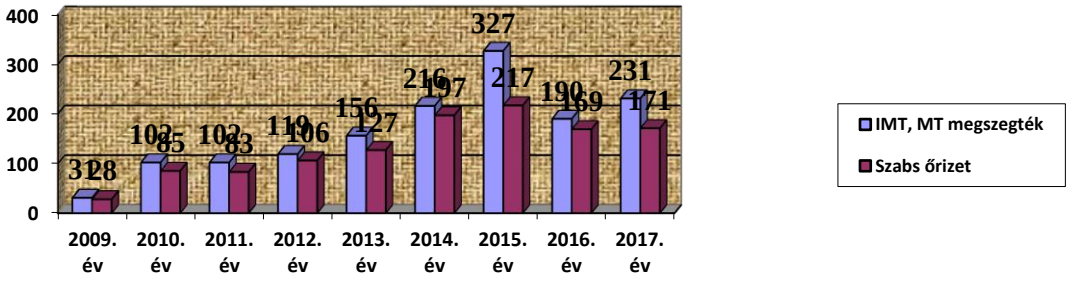

A megvalósított szabálysértésekben a diagram áttanulmányozását követően jól látható, hogy az esetek jelentős százalékában kezdeményeztünk szabálysértési őrizet elrendelése mellett bíróság elé állítást. A bíróságok az elkövetőkkel szemben elzárást (10–45 nap) rendeltek el, illetve pénzbüntetést szabtak ki.

A Hketv. hatálybalépést követőem a megyei rendőrfőkapitány úr a megyei bíróság elnökével, míg a rendőrkapitányságok vezetői az illetékességi területükön lévő bíróságok vezetőinél kezdeményeztek megbeszéléseket. A megbeszélések során megállapodás jött létre, amelyen a bíróságok vezetői kijelentték, hogy azon személyekkel szemben, akik az ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozatban, vagy a megelőző távoltartásról szóló végzésben foglaltakat megszegik és őket a rendőrség szabálysértési őrizetbe veszi – az eset minden körülményét figyelembe véve – lehetőségükhöz mérten, inkább elzárás büntetést fogják alkalmazni.

Ezáltal megvalósításra került, hogy családon belüli erőszak fennállása esetén a bántalmazót valóban távol tudjuk tartani a bántalmazottól. A bántalmazottakban tovább tudjuk erősíteni a rendőrségbe vetett bizalmukat, mivel mindent megteszünk annak érdekében, hogy a „család” békéje helyreálljon, továbbá e jogintézmények hatására a rendőrség tekintélye növekedjen.

XIII. ZÁRSZÓ

A hozzátartozók közötti erőszak megelőzéséhez szükséges társadalmi figyelem felkeltésében alapvető szerepe van a médiának, hiszen probléma orientált műsorokkal el lehet juttatni a megfelelő célcsoportokhoz a szükséges információkat. Fontos a társadalom érzékenységének a felélesztése, a segítségnyújtás természetessé válása, a szakemberek megfelelő hozzáállása, konfliktusfeloldó, agresszió-kezeléssel kapcsolatos továbbképzése.

Szakmai álláspontunk szerint a Hketv. mindenképpen pozitív elmozdulást jelent egy olyan – a törvény hatálybalépéséig jogilag szabályozatlan – helyzetre, hogy mit tehet a Rendőrség, amikor sem szabálysértés, sem bűncselekmény nem valósul meg. Ugyanakkor az is elmondható, hogy e témakörben eszközölt jogi szabályozás változtatásával, valamint a rendőrségi és bírói gyakorlat kialakulásával a kivitelezés már zökkenőmentesen végrehajtható.

Megyénkben a fentiekben bemutatott és bevezetett rendőri intézkedéseknek köszönhetően hozzátartozók közötti erőszak fennállása esetén jó gyakorlat került kialakításra, amelynek hatására – országos szinten is – kimagasló eredményeket értünk el az ideiglenes megelőző távoltartások elrendeléseinek számában.

XIV. PÉLDATÁR

1.) Mezőkövesdi Rendőrkapitányság illetékességi területén 2009. október 04-én 21.00 óra körüli időben T. Szilvia egerszóláti lakos családi veszekedést követően kért rendőri intézkedést G. József tiszavalki lakossal szemben, aki a Tiszavalkon lévő családi házukban előzetes szóváltást követően tettleg bántalmazta fiát G. Zsolt és feleségét G. Józsefné tiszavalki lakosokat, akik a bántalmazás során 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedtek. A bántalmazó a közösen használt lakásában engedély nélkül tárolt ún. kispuskával megöléssel fenyegette meg a családot, majd azt a kijelentést tette, hogy magát is megöli. Ezt követően családtagjait elzavarta a lakásból, akik a további erőszaktól tartva azt el is hagyták. Az eset összes körülményét figyelembe véve nevezett személy ideiglenes megelőző távoltartásának elrendelésére került sor. Az illetékes városi bíróság a rendőrségi iratanyag alapján megelőző távoltartást alkalmazott a bántalmazóval szemben.

2.) Miskolci Rendőrkapitányság illetékességi területén 2009. november 12-én az Emődi Rendőrőrs épületében személyesen megjelent F. Gyuláné emődi lakos, és elmondta, hogy Emőd városában lévő családi házat fiaival K. István és K. Zoltánnal együtt közösen életvitelszerűen használják. Fiai italozó, alkoholista életmódot folytatnak, több alkalommal is előfordult, hogy ittasan hazaérkezve mindketten kiabáltak vele, fenyegették, illetve több esetben is bántalmazták. A fiai részéről évek óta tartó rendszeres inzultálások miatt, többször előfordult már, hogy a bántalmazások elkerülése érdekében a lakás udvarán lévő kamrába bújt el vagy a szomszédaitól kért szállást. Az eset összes körülményét figyelembe véve nevezett személyek ideiglenes megelőző távoltartásának elrendelésére került sor. Az illetékes városi bíróság a rendőrségi iratanyag alapján megelőző mindkét bántalmazóval szemben megelőző távoltartást alkalmazott.

3.) Miskolci Rendőrkapitányság illetékességi területén G-né V. Erika Mária szociális gondozó 2009. november 20-án a délelőtti órákban személyesen tett bejelentést a Miskolc Rendőrkapitányság Vasúti Rendőrőrsén, hogy G. Lajos gondozottját a mai napon nem tudta ellátni, mert G. Lajos élettársa a lakásba nem engedte be. A gondozó és az élettárs között történő

veszekedés során G. Lajos kijött a lakásból és arra kérte, hogy értesítse a rendőrséget. A szociális gondozó bejelentése alkalmával elmondta, hogy G. Lajos neki is több alkalommal panaszkodott már élettársára J. Józsefnéra, hogy bántalmazza, illetve mindenéből kiforgatja. A fenti napon a kapun lévő résen keresztül látta, hogy amikor G. Lajos tőle segítséget kért, élettársa elkezdett üvöltözni vele, próbálta volna a lakásba visszalökdösni, G. Lajos a lökdösődés hatására elesett, de az élettársa még ekkor is rángatta befelé a lakásba. Az eset összes körülményét figyelembe véve nevezett személyek ideiglenes megelőző távoltartásának elrendelésére került sor. Az illetékes városi bíróság a rendőrségi iratanyag alapján megelőző távoltartást alkalmazott.

4.) Az Ózdi Rendőrkapitányság illetékességi területén 2010. március 08-án az Ózdi Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő intézmény dolgozói kértek rendőri intézkedést N. Norbert ózdi lakossal szemben, aki édesanyját N. Istvánnét az általuk közösen használt lakásban 2009. július-augusztus hónap környékétől folyamatosan testileg és lelkileg bántalmazza, amit N. Istvánné a családsegítő szolgálat felé – látogatások alkalmával – több esetben jelzett. A fizikai bántalmazások kiváltó oka elsősorban a pénz, mivel N. Norbert nem rendelkezik önálló keresettel, de a pénzen kívül minden egyéb őt érintő sérelmet édesanyján torol meg. A családsegítő intézmény dolgozói a bántalmazások nyomait több esetben is észlelték, a testen lévő zúzódások alapján. Az eset összes körülményét figyelembe véve nevezett személy ideiglenes megelőző távoltartásának elrendelésére került sor. Az illetékes városi bíróság a bántalmazóval szemben megelőző távoltartást **nem alkalmazott**, mivel álláspontja szerint a megelőző távoltartás nem lehet eszköze a korábban, hónapokkal azelőtt történt esetleges bántalmazások orvoslására, miután a törvény azonnali jogvédelmet kívánja biztosítani a megelőző távoltartás elrendelésével. Megalapozottan és kétséget kizáróan nem lehetett arra következtetni, hogy a hozzátartozók között jelenleg is fenn állna az erőszak, vagy annak közvetlen veszélye.

5.) A Kazincbarcikai Rendőrkapitányság illetékességi területén V. Julianna, mint a Rudabánya Város Önkormányzatának alkalmazottja 2011. január 12-én 11.00 órakor bejelentette a Rudabányai Rendőrőrsre, hogy a reggeli órákban H. Mária helyi lakost élettársa V. Péter otthonukban olyan módon bántalmazta, hogy mentő szállította el a B-A-Z. Megyei Kórház és Egyetemi Oktatókórház Traumatológiai Osztályára. Nevezett személy meghallgatása során elmondta, hogy élettársa lakásuk előtti útszakaszon ittas állapotban egy nagy méretű bottal felfegyverkezve előzetes szóváltást követően többször megütötte, amely ütések következtében olyan fokú sérüléseket szenvedett, hogy azonnalos műtéti beavatkozást igényelt. A helyszínre érkező járőrök V. Péterrel szemben intézkedést kezdeményeztek, majd az eset körülményét figyelembe véve ideiglenes megelőző távoltartás meghozatalára került sor. Az eljáró bíróság a rendőrség határozatát helybenhagyta, illetve végzésében megelőző távoltartást alkalmazott nevezett személlyel szemben. V. Péterrel szemben különös kegyetlenséggel elkövetett súlyos testi sértés bűntettének, valamint felfegyverkezve elkövetett garázdaság bűntettének megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárás indult.

6.) Az Ózdi Rendőrkapitányság illetékességi területén 2011. február 16-án P. Norbert ózdi lakos lakásukban ittas állapotban bántalmazta a feleségét, amely során több esetben ököllel arcon, fejtetőn ütötte, minek hatására a bántalmazott a földre esett, ahol még több alkalommal bele is rúgott. A bántalmazások során nevezett személy egy karddal is fenyegetőzött, hogy összevagdossa. P. Norbertné a bántalmazások következtében 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett. A tettlegesség során a helyszínen jelen volt két kiskorú gyermekük is. Az eset összes körülményét figyelembe véve nevezett személy ideiglenes megelőző

távoltartásának elrendelésére került sor. Az Ózdi Városi Bíróság a bántalmazóval szemben megelőző távoltartást alkalmazott.

7.) A Mezőkövesdi Rendőrkapitányság illetékességi területén Négyes községből id. D. Sándor László helyi lakos bejelentette, hogy fia ifj. D. Sándor 2011. március 18-án a délutáni órákban ittas állapotban lakásukban ismeretlen fém eredetű tárggyal olyan módon tettleg bántalmazta, hogy orrcsontja több helyen eltört. A bántalmazó a fenti cselekménye elkövetése során azt hangoztatta „megöllek, meggyilkollak". Az eset összes körülményét figyelembe véve nevezett személy ideiglenes megelőző távoltartásának elrendelésére került sor. Az illetékes városi bíróság a bántalmazóval szemben megelőző távoltartást alkalmazott.

8.) Az Ózdi Rendőrkapitányság ügyeletére 2011. június 15-én bejelentés érkezett miszerint D. Károly ózdi lakos már napok óta veri és rettegésben tartja az élettársát D. Judit és közös gyerekeiket. A helyszínre érkező rendőrök megállapították, hogy nevezett személy kardlappal több esetben combján, karján, homlokán, arcán megütötte élettársát, valamint egy késsel több helyen – karját és lapockáját – megcsikarta. A bántalmazott továbbá azt is elmondta, hogy égő cigarettát nyomott el a nemi szerve mellett combtő részen, illetve egy konyhai kést rongyba csavart és azt több alkalommal nemi szervébe dugta. A sértett homlokán, bal oldali arcán, jobb és bal combján véraláfutásos sérülések, valamint a jobb karján vágott vérző seb volt látható. Kk. D. Adrienn – közös gyermekük – elmondta, hogy ő szemtanúja volt az anyja és apja közötti veszekedéseknek, bántalmazásoknak. Az eset összes körülményét figyelembe véve nevezett személy ideiglenes megelőző távoltartásának elrendelésére került sor. A határozatban foglaltakat a bántalmazó nem tartotta be ezért bíróság elé állítása végett szabálysértési őrizetbe került, majd az illetékes városi bíróság távoltartó határozat szabályainak megszegése miatt 19.000 Ft. pénzbírságot szabott ki.

9.) A Tiszaújvárosi Rendőrkapitányság illetékességi területén 2011. szeptember 24-én 15.30 óra körüli időben E. Csilla ároktői lakos kért rendőri intézkedést élettársával B. Norberttel szemben, aki a délutáni órákban lakásukban tettleg bántalmazta minden előzetes szóváltás nélkül hajánál fogva megragadta és családi ház udvarára vezette, ahol ököllel kb. 4-5 alkalommal közepes erővel fejen ütötte, majd hajába markolva fejét 2-3 esetben a fából készült kerítésbe verte. A cselekmény elkövetésekor a bántalmazott 6 és fél hónapos terhes volt. A helyszínen intézkedő rendőrök megállapították, hogy nevezett személyek kb. 1 éve élnek élettársi kapcsolatban a bántalmazott tulajdonát képező családi házban. Az elmúlt 1 év alatt E. Csillát élettársa megközelítőleg 50 alkalommal bántalmazta, amelyek alkalmával minden esetben fizikai erőszakot alkalmazott. Az eset összes körülményét figyelembe véve nevezett személy ideiglenes megelőző távoltartásának elrendelésére került sor. Az illetékes városi bíróság a bántalmazóval szemben megelőző távoltartást alkalmazott.

10.) A Sátoraljaújhelyi Rendőrkapitányság ügyeletére 2011. november 29-én 15:10 órakor telefonon keresztül családi veszekedésről tett bejelentést G. Béláné pácini lakos. A kiérkező rendőröknek elmondta, hogy férje G. Béla több esetben bántalmazta őt, ami miatt mindig csak könnyebb sérüléseket szenvedett. Kapcsolatuk már évekkel ezelőtt megromlott mivel férje egy másik nővel él együtt a közös lakásukban. Férje rendszeresen veszekszik vele, bántalmazza őt, arra akarja rávenni, hogy költözzön el. A körülmények odáig fajultak, hogy G. Béláné a rendőrség értesítésének napján öngyilkosságot kísérelt meg, önakasztás akart végrehajtani, amiben férje megakadályozta, azonban ezért is megverte. G. Béla és velük élő barátnője F. Gézáné meghallgatásuk során tagadta a bántalmazásokat, annyit azonban elismertek, hogy rendszeres a veszekedés köztük. A G. Béláné által elmondottakat megerősítette fia G. Tibor aki bár nem él velük együtt, de többször tanúja volt a szülei közti veszekedéseknek,

bántalmazásoknak. Az eljárás során a beszerzett adatok, a helyszínen tapasztaltak alapján ideiglenes megelőző távoltartás alkalmazására került sor. A Sátoraljaújhelyi Városi Bíróság a kezdeményezett eljárás során kötelezte a bántalmazót, hogy 30 napra tartsa magát távol feleségétől, illetve közös lakásuktól. Fenti eset kapcsán megjegyezendő, hogy G. Béláné a rendszeres bántalmazások és az öngyilkossági kísérlet ellenére sem kívánt élni a könnyű testi sértés miatt magánindítvánnyal férjével szemben.

11.) Az Almási Balog Pál Kórház ügyeletes sebész orvosa 2012. március 3-án az éjszaki órákban bejelentette az Ózdi Rendőrkapitányság ügyeletére, hogy az Országos Mentőszolgálat ellátás céljából beszállította B. László Ferenc ittas állapotban lévő helyi lakost, aki elmondta, hogy a rajta diagnosztizált sérüléseket fia B. Mihály okozta. A kiérkező rendőrök meghallgatták nevezett személyt, amelyből megállapítást nyert, hogy az este folyamán az Ózd, Csépányi út 188. szám alatt lévő lakásukban együtt italoztak, amely során fia szóváltásba keveredett édesanyjával, illetve élettársával, amely során mindkét személyt több alkalommal megütötte, illetve élettársának a karjába harapott. B. László Ferenc a két nő segítségére sietett, ekkor fia őt is bántalmazta, egy alkalommal hátba rúgta. A bántalmazottak ellátása során megállapítást nyert, hogy B. László Ferenc 8 napon túl gyógyuló borda, illetve lábujjtörést, míg B. László Ferencné, illetve F. Enikő 8 napon belül gyógyuló könnyű sérüléseket szenvedett. Az eset összes körülményét figyelembe véve nevezett személy ideiglenes megelőző távoltartásának elrendelésére került sor, illetve vele szemben bűncselekmény (súlyos testi sértés bűntett) elkövetésének megalapozott gyanúja miatt nyomozás elrendelésére került sor. Az Ózdi Városi Bíróság a bántalmazóval szemben megelőző távoltartást alkalmazott.

12.) A Mezőkövesdi Rendőrkapitányság illetékességi területén Cserépfalu községből J. Istvánné helyi lakos bejelentette, hogy édesapja V-Nagy Sándor 2012. április 18-án a délutáni órákban ittas állapotban Cserépfalu külterületén a 3726 helyrajzi számú szőlősben előzetes szóváltást követően egy keserű gyártmányú gázpisztollyal a tőle kb. 6 méterre álló veje, valamint a kb. 4 méter távolságra álló lánya irányába – most kicsinállak benneteket szavak kiáltásával – lövést adott le. A lövés sérülést nem okozott, azonban a fentieket követően dulakodás alakult ki nevezett személyek között, amely során J. István és J. Istvánné fején nyolc napon belül gyógyuló könnyű sérülések keletkeztek. Az eset összes körülményét figyelembe véve nevezett személy ideiglenes megelőző távoltartásának elrendelésére került sor. Az illetékes városi bíróság a bántalmazóval szemben megelőző távoltartást alkalmazott.

13.) A Sátoraljaújhelyi Rendőrkapitányság ügyeletére 2012. szeptember 17-én telefonon keresztül családi veszekedésről tett bejelentést G. Csabáné sátoraljaújhelyi lakos. A kiérkező rendőröknek elmondta, hogy férje G. Csaba korábban már több esetben bántalmazta őt, illetve nagykorú fiukat, ami miatt mindketten mindig csak könnyebb sérüléseket szenvedtek. Kapcsolatuk már évekkel ezelőtt megromlott férje italozó viselkedése miatt. Elmondta, továbbá, hogy a bejelentést megelőzően férjével ismét szóváltásba keveredett, amely során őt, illetve gyereküket kizavarta a lakásból, majd magára zárta az ajtót. Az udvarról látták, hogy G. Csaba a lakás konyhájában meggyújtott egy nagypárnát, egy kispárnát és egy paplant, majd azt égő állapotában kidobta a lakásból. Ezt követően elővett egy villáskulcsot, és azzal fenyegetőzött, hogy a gázpalackot fogja felrobbantani. Fiuk ezt hallva a konyhaablakon keresztül bemászott a lakásba és édesapját megakadályozta ezen cselekménye véghezvitelében. Az eljárás során a beszerzett adatok, a helyszínen tapasztaltak alapján ideiglenes megelőző távoltartás alkalmazására került sor. A Sátoraljaújhelyi Városi Bíróság a kezdeményezett eljárás során kötelezte a bántalmazót, hogy 30 napra tartsa magát távol feleségétől, gyerekétől, illetve közös lakásuktól. G. Csaba által elkövetett bűncselekmény (közveszély okozás bűntette) miatt büntetőeljárás megindítására került sor.

14.) Sátoraljaújhelyi Rendőrkapitányság illetékességi területén elhelyezkedő Felsőregmec községből 2012. november 9-én B. Jánosné helyi lakos tett bejelentést az illetékes rendőrkapitányság ügyeletére, hogy a lakásával szemben lévő lánya házából hangos veszekedést, illetve törés-zúzás hangját hallja. A helyszínre kiérkező körzeti megbízott tapasztalta, hogy a lakásból több berendezési tárgy (hangfal, fotel, gyerekágy, televízió, tükör, CD lemezek, smink asztal) ki van dobva. A lakás szemrevételezése során tapasztalta továbbá, hogy lakásban további tárgyak vannak felborítva, szétdobálva. Ezt követően meghallgatta a lakásban tartózkodó enyhén ittas állapotban lévő O. Gyula helyi lakost, aki elmondta, hogy a délutáni órákban amikor hazaérkezet felelőségre vonta élettársát B. Annát, hogy „miért nem főzött neki vacsorát, illetve miért nem volt készítve a lavórba víz az esti mosdáshoz", majd ezt követően vesztek össze, és idegességében összetörte a lakásban lévő berendezési tárgyakat. A bántalmazott, illetve a cselekmény további tanúi a bántalmazóval egybehangzóan mondta el a történteket. Az eljárás során a beszerzett adatok, a helyszínen tapasztaltak alapján ideiglenes megelőző távoltartás alkalmazására került sor. A Sátoraljaújhelyi Városi Bíróság a kezdeményezett eljárás során kötelezte a bántalmazót, hogy 30 napra tartsa magát távol feleségétől, illetve közös lakásuktól.

15.) A Mezőkövesdi Rendőrkapitányság illetékességi területén Mezőkövesd városából L. Erzsébet bejelentést tett a Tevékenység-irányítási Központba (a továbbiakban: TIK), amely szerint testvére L. János a Mezőkövesd, Hunyadi utca 6. szám előtt az utcán üldözi. A bejelentő lakóhelyén rendőri intézkedésre került sor, amely során elmondta, hogy testvére 2013. április 10-én a kora esti, illetve éjszaki órákban agresszíven lépett fel vele szemben, szidalmazta, karjánál fogva lefogta és rángatta, valamint több alkalommal életének kioltásával fenyegette meg. A bejelentő jogi felvilágosításban részesült a személy elleni erőszakos cselekménnyel, fenyegetéssel és könnyű testi sértéssel kapcsolatban, azonban magánindítványt nem kívánt előterjeszteni.

A helyszínen az intézkedés során jelen volt L. János, aki hatósággal együttműködő magatartást tanúsított, jogi felvilágosításban és figyelmeztetésben részesült cselekményével kapcsolatban. Az ingatlan résztulajdonosa és haszonélvezője id. L. Erzsébet felszólítására fia az ingatlant elhagyta, közben közölte a rendőrség képviselőjével, hogy az este folyamán nem fog visszatérni az ingatlanhoz. Miután a bántalmazó távozott a helyszínről azt az intézkedő járőr is elhagyta, majd kis idő múlva – kb. 10 perc elteltével – visszaellenőrzést végzett megjelent a fenti ingatlannál, ahol megállapításra került, hogy az ingatlan kiskapuja nyitott állapotban volt, valamint L. János kerékpárja – amivel korábban távozott – a melléképület falának volt támasztva. Nevezett személy ekkor a lakóházhoz tartozó nyárikonyhában tartózkodott. L. Jánost az eljáró hatóság ismételten intézkedés alá vonta, aki ekkor feldúlt idegállapotban volt, és mivel tartani lehetett attól, hogy korábbi cselekményét illetve fenyegetéseit véghezviszi, ezért előállításra került a 1994. évi XXXIV. törvény 33 § (2) bekezdés g) pontja lapján.
L. Erzsébet bejelentő meghallgatása során elmondta, hogy a testvére korábban is megfenyegette, hogy megöli, de ezen cselekményeket ezidáig nem jelentette a rendőrség felé. Közölte, hogy a kérdéses napon testvére L. János a Mezőkövesd, Hunyadi utca 6. szám alatti lakóházba káromkodva, kiabálva, agresszívan viselkedve ment be, több alkalommal megrángatta pulóverét, és többször is kijelentette, hogy megöli őt. A lakóházból az udvarra menekült, majd amikor visszament azt tapasztalta, hogy a szobában a dohányzóasztal fel van borítva, illetve több berendezési tárgy szét vannak dobálva. Ezt követően testvérével ismételten szóváltásba keveredett, amikor L. János ruházatánál és karjánál fogva megrángatta. A bántalmazásnak édesanyjuk vetett végett azzal, hogy közéjük ált. A bántalmazó ezt követően tovább kiabált nővérére, aki szintén az udvarra menekült és értesítette a rendőrséget.

Megállapítást nyert továbbá, hogy L. Erzsébet és L. János édestestvérek, jelenleg édesanyjukkal a fentieken nevesített lakcímen élnek. A lakásban L. János és L. Erzsébet 1/4 - 1/4 tulajdoni résszel rendelkezik, viszont a lakóházon édesanyjuknak holtig tartó haszonélvezeti joga van. Az eset összes körülményét figyelembe véve nevezett személy ideiglenes megelőző távoltartásának elrendelésére került sor. A Mezőkövesdi Járási Bíróság a bántalmazóval szemben megelőző távoltartást alkalmazott.

16.) A Mezőkövesdi Rendőrkapitányság illetékességi területén Mezőkövesd városából L. Erzsébet bejelentést tett a Tevékenység-irányítási Központba (a továbbiakban: TIK), amely szerint testvére L. János a Mezőkövesd, Hunyadi utca 6. szám előtt az utcán üldözi. A bejelentő lakóhelyén rendőri intézkedésre került sor, amely során elmondta, hogy testvére 2013. április 10-én a kora esti, illetve éjszaki órákban agresszíven lépett fel vele szemben, szidalmazta, karjánál fogva lefogta és rángatta, valamint több alkalommal életének kioltásával fenyegette meg. A bejelentő jogi felvilágosításban részesült a személy elleni erőszakos cselekménnyel, fenyegetéssel és könnyű testi sértéssel kapcsolatban, azonban magánindítványt nem kívánt előterjeszteni.

A helyszínen az intézkedés során jelen volt L. János, aki hatósággal együttműködő magatartást tanúsított, jogi felvilágosításban és figyelmeztetésben részesült cselekményével kapcsolatban. Az ingatlan résztulajdonosa és haszonélvezője id. L. Erzsébet felszólítására fia az ingatlant elhagyta, közben közölte a rendőrség képviselőjével, hogy az este folyamán nem fog visszatérni az ingatlanhoz.

Miután a bántalmazó távozott a helyszínről azt az intézkedő járőr is elhagyta, majd kis idő múlva – kb. 10 perc elteltével – visszaellenőrzést végzett megjelent a fenti ingatlannál, ahol megállapításra került, hogy az ingatlan kiskapuja nyitott állapotban volt, valamint L. János kerékpárja – amivel korábban távozott – a melléképület falának volt támasztva. Nevezett személy ekkor a lakóházhoz tartozó nyárikonyhában tartózkodott.

L. Jánost az eljáró hatóság ismételten intézkedés alá vonta, aki ekkor feldúlt idegállapotban volt, és mivel tartani lehetett attól, hogy korábbi cselekményét illetve fenyegetéseit véghezviszi, ezért előállításra került a 1994. évi XXXIV. törvény 33 § (2) bekezdés g) pontja lapján.

L. Erzsébet bejelentő meghallgatása során elmondta, hogy a testvére korábban is megfenyegette, hogy megöli, de ezen cselekményeket ezidáig nem jelentette a rendőrség felé. Közölte, hogy a kérdéses napon testvére L. János a Mezőkövesd, Hunyadi utca 6. szám alatti lakóházba káromkodva, kiabálva, agresszívan viselkedve ment be, több alkalommal megrángatta pulóverét, és többször is kijelentette, hogy megöli őt. A lakóházból az udvarra menekült, majd amikor visszament azt tapasztalta, hogy a szobában a dohányzóasztal fel van borítva, illetve több berendezési tárgy szét vannak dobálva. Ezt követően testvérével ismételten szóváltásba keveredett, amikor L. János ruházatánál és karjánál fogva megrángatta. A bántalmazásnak édesanyjuk vetett végett azzal, hogy közéjük ált. A bántalmazó ezt követően tovább kiabált nővérére, aki szintén az udvarra menekült és értesítette a rendőrséget.

Megállapítást nyert továbbá, hogy L. Erzsébet és L. János édestestvérek, jelenleg édesanyjukkal a fentieken nevesített lakcímen élnek. A lakásban L. János és L. Erzsébet 1/4 - 1/4 tulajdoni résszel rendelkezik, viszont a lakóházon édesanyjuknak holtig tartó haszonélvezeti joga van.

Az eset összes körülményét figyelembe véve nevezett személy ideiglenes megelőző távoltartásának elrendelésére került sor. A Mezőkövesdi Járási Bíróság a bántalmazóval szemben megelőző távoltartást alkalmazott.

17.) A Sátoraljaújhelyi Rendőrkapitányság Cigándi Rendőrőrs Tiszakarád település körzeti megbízottja 2015. július 30-án 21.00 órakor jelentette a B-A-Z. MRFK. Tevékenység-irányítási Központjába (a továbbiakban: TIK), hogy tőle T. Attila tiszakarádi lakos a szolgálatteljesítése során rendőri segítséget kért, mivel Tiszakarád, Újélet út 19. szám alatti lakásban hozzátartozók közötti erőszak történt.

A körzeti megbízott a bejelentővel együtt megjelent a fentiekben meghatározott lakcímen, ahol T. Attila elmondta, hogy szülei évekkel ezelőtt elváltak, azonban anyagi okokból még mindig ugyanazon ingatlanban élnek. A közös tulajdonú házukban, az édesapja a nyárikonyha helységet és a közös helységeket használja, míg ő, édesanyja, illetve testvérei a lakás fennmaradó részét lakják. Az édesapja rendszeresen veszekszik az édesanyjával, fenyegeti és többször bántalmazta is, ami miatt több feljelentést is tettek a rendőrségen, és a hatóság édesapjával szemben már alkalmazottak távoltartást is. A bejelentést megelőzően a fenti napon édesapja szidalmazta, fenyegette és bántalmazta az édesanyját, amiből ő a fenyegetést és a trágár szavakat hallotta, valamint látta, hogy az édesapja kaszával a kezébe bemegy a lakásba és ott fenyegeti édesanyját. A nagyobb baj megelőzése érdekében elvette apja kezéből a kaszát.

A helyszínen meghallgatásra került T. Mihályné, aki elmondta, hogy a kérdéses napon 15:00 óra körüli időben ért haza a munkából. A lakásuk tornácán szóváltásba keveredett a volt férjével T. Mihállyal, aki a karjánál megmarkolta és behúzta a nyárikonyhába, ott meglökte, amitől az ágyra esett. Amikor felállt a volt férje a kb. 1 cm átmérőjű fém cigarettatöltő csövét szorított a nyakához és trágár szavakkal illette. A bántalmazástól ekkor csak hámsérüléses sérülése keletkezett. Azzal, hogy volt férjét félrelökte ki tudott a nyárikonyhából meneküli, az utcára szaladt, majd elment az édesanyjához és csak 17:45 óra körüli időben tért vissza, mivel cukorbetegségben szenvedő gyerekének be kellett adni az injekciót. A T. Mihály ekkor nem volt otthon csak később érkezett a lakásukhoz és azonnal folytatta a fenyegetőzéseket "Meg fogtok halni!" szavakkal. Azután egy kaszával a kezébe bement hozzájuk és azzal fenyegetőzött tovább, ekkor fia vette el tőle a kaszát. Ekkor ismét elmenekültek otthonról a gyerekekkel együtt, majd 20.15 óra körüli időben mertek csak hazamenni. A házukban ekkor azt tapasztalták, hogy az ablakban tárolt virágokat ollóval valaki összevagdalta, egy befőttet a szoba közepén széttört, valamint a fali hálózati csatlakozót és a villanykapcsolót kitépte a falból.

T. Mihályné kijelentette, hogy sérülésével nem kíván orvoshoz fordulni, feljelentést, magánindítványt nem tesz a volt férje ellen.

A helyszínen az intézkedés során jelen lévő T. Mihály a hatósággal együttműködő magatartást tanúsított, az ittasságát, valamint a veszekedés tényét elismerte, azonban a bántalmazásokat tagadta. A rendőri intézkedés befejezése előtt, azonban agresszívvá vált és az intézkedő rendőrök jelenlétében többször fenyegető kijelentést tett volt házastársa irányába, a többszöri rendőri felszólítás ellenére sem volt hajlandó együttműködni, illetve a nyárikonyhában található tűzhelyt több esetben megrúgta.

A meghallgatott személyek elmondása, valamint a helyszín megtekintése és az ott lévő körülmények mérlegelése alapján az ideiglenes megelőző távoltartás alkalmazásának feltételei fennálltak, ezért az eljáró hatóság T. Mihállyal szemben személyes szabadságot korlátozó

intézkedést alkalmazott és az 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés g) pontja alapján előállították a Sátoraljaújhelyi Rendőrkapitányságra.

Az eset összes körülményét figyelembe véve nevezett személy ideiglenes megelőző távoltartásának elrendelésére került sor. A Sátoraljaújhelyi Járási Bíróság a bántalmazóval szemben megelőző távoltartást alkalmazott.

A bántalmazó a Járási Bíróság megelőző távoltartásról szóló végzésében foglaltakat 2015. augusztus 28-án megszegte, megjelent a fenti ingatlannál és volt feleségét megöléssel fenyegette meg. A bántalmazott ezen tényt jelentette a TIK-nak, aki intézkedett a soron kívül rendőri erő helyszínre küldésére.

A Tiszakarád, Újélet út 19. szám alatt intézkedő rendőrök nevezett személyt meghallgatták, majd előállították a Sátoraljaújhelyi Rendőrkapitányságra ahol az általa elkövetett szabálysértés miatt szabálysértési őrizetbe vették. Nevezett személlyel szemben a gyorsított bírósági eljárás során a Sátoraljaújhelyi Járási Bíróság 3 nap elzárást és 51 nap közérdekű munka büntetést szabott ki.

18.) A Mezőkövesd Rendőrkapitányság illetékességi területén elhelyezkedő Mezőkeresztes településről 2015. január 3-án 14.25 órakor K. Jánosné tett bejelentést a helyi rendőrőrsre. Elmondta, hogy volt férje K. János az ünnepekre való tekintettel meglátogatta a Mezőkeresztes, Szentistváni út 25. szám alatti albérletükben, majd szóváltást követően egy alkalommal arcon ütötte, amitől sérülése nem keletkezett.

A bejelentést követően az érintett rendőrőrs járőrei felvették a kapcsolatot K. Jánossal, és mivel korábban nem történt a családban hozzátartozók közötti erőszak, a bántalmazó a rendőri intézkedés során kimért, higgadt volt, úgy ítélték meg nem alkalmaznak vele szemben ideiglenes megelőző távoltartást. A fentiek során nevezett személyt figyelmeztették a hozzátartozók közötti együttélés szabályaira, illetve a bejelentésről részletes rendőri jelentést készítettek.

A rendőri intézkedést követően 21.30 órakor K. János ittas állapotban megjelent volt házastársa albérleténél, ahová be akart menni. K. Jánosné azonban a korábbi bántalmazásra tekintettel nevezett személyt nem engedte be, aki ennek hatására ököllel el kezdte ütni a bejárati ajtó üveg részét, ami betört, illetve ezen cselekménye közben folyamatosan obszcén, trágár szavakkal illette. Nevezett személy volt házastársának viselkedése miatt annyira megijedt, hogy 7 éves közös gyerekükkel együtt elbújt a lakás szobájának ruhásszekrényében és onnan értesítette a rendőrséget. Elmondása alapján csak akkor mertek a szekrényből előjönni, amikor hallották, hogy a lakás előtt megállt a rendőrautó és rendőrök intézkedést kezdeményeztek volt férjével szemben.

A bántalmazott meghallgatása során elmondta, hogy azért kért rendőri intézkedést mert attól tartott ha beengedi volt házastársát akkor ismételten bántalmazni fogja. A rendőri intézkedés során megállapítást nyert, hogy a fenti ingatlanba K. Jánosné és gyereke még nincs bejelentkezve, azonban ezen lakást életvitelszerűen használják. A bántalmazott volt házastársával szemben nem kívánt a sérelmére megvalósított cselekmények miatt magánindítványt előterjeszteni.

A meghallgatott személyek elmondása, valamint a helyszín megtekintése és az ott lévő körülmények mérlegelése alapján az ideiglenes megelőző távoltartás alkalmazásának feltételei

fennálltak, ezért az eljáró hatóság K. Jánossal szemben személyes szabadságot korlátozó intézkedést alkalmazott és az 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés g) pontja alapján előállították a Mezőkövesdi Rendőrkapitányságra.

Az eset összes körülményét figyelembe véve nevezett személy ideiglenes megelőző távoltartásának elrendelésére került sor. A Mezőkövesdi Járási Bíróság a bántalmazóval szemben megelőző távoltartást alkalmazott.

19.) A Mezőkövesdi Rendőrkapitányság illetékességi területén 2016. augusztus 20-án járőrszolgálatot teljesítő gépkocsizó járőrpáros Mezőkövesd, József Attila úton elhelyezkedő orvosi ügyelet előtti útszakaszon történő elhaladása során észlelte, hogy egy fiatal nő integet irányukba.

Megállapították, hogy a rendőri intézkedést kérő nő L. Brigitta borsodivánkai lakos, aki elmondta, hogy korábban telefonon kért rendőri segítséget a 112-es segélyhívó központon keresztül, mivel nevelőapja a fenti napon 12.00 óra körüli időben bántalmazta édesanyját. Elmondta, hogy azt nem tudja megmondani, hogy a rendőrök időközben kiérkeztek–e lakcímükre, mivel édesanyja a bántalmazást követően a vérzés okozta sérülése és erősödő fájdalma miatt rosszabb állapotba került, így azonnal orvoshoz szállította.

A bántalmazott K. Gáborné az intézkedő rendőröknek elmondta, hogy a volt férje előzetes szóváltást követően bántalmazta közös használatban lévő lakásukban, amely alkalmával több ütést mért a fejére és testére. Az intézkedés során szükségessé vált a bántalmazott meghallgatásának felfüggesztése, mivel az orvosi ügyéletről a sérültet – sérüléseire tekintettel – átirányították az egri Markolt Ferenc Kórház Traumatológiai Osztályára.

A kórházi ellátás alkalmával megállapították, hogy a bántalmazott 8 napon túl gyógyuló orrcsonttörést szenvedett, illetve test szerte számos zúzódásos sérülést. Állapotára tekintettel megfigyelésre benntartották a kórházban.

Az Egri Rendőrkapitányság – megkeresésre – a bántalmazottat tanúként kihallgatta, amely során megállapítást nyert, hogy K. Gáborné férjétől 2013. év nyarán elvált, de azóta is közös lakásban laknak, amelyben még rajtuk kívül az előző házasságából született L. Brigitta lánya él. Válásukat megelőzően több alkalommal előfordult, hogy férjével összevitatkozott, illetve férje 2013. év elején olyan erővel ütötte fejen, hogy dobhártyája leszakadt, amitől maradandó halláskárosodást szenvedett. Ezen eseményt akkor semmilyen hatóság irányába nem jelentette, abban bízva, hogy az „csak egy egyszeri eset volt”.

A jelen bántalmazás napján ismét szóváltás alakult ki közte és volt férje között, azon oknál fogva, hogy a volt férje céges telefonját beledobta a kutyájuk vizes táljába, mivel abban több olyan női telefonszámot vélt felfedezni, amelyet ő nem ismert. Emiatt K. Gábor többször megütötte, amely során beesett a bejárati ajtón keresztül a lakás előszobájába és eszméletét is elvesztette. Majd lánya ébresztette fel, értesítette a rendőrséget és szállította orvoshoz.

Megállapítást nyert, hogy a borsodivánkai lakás kizárólagos tulajdonosa K. Gáborné, és volt férje csak szívességi alapon tartózkodik ott.

K. Gábort az általa megvalósított súlyos testi sértés bűntettének megalapozott gyanúja miatt előállították a Mezőkövesdi Rendőrkapitányságra és gyanúsítottként hallgatták ki, amely során

a fenti bántalmazás tényét elismerte. Elmondása alapján hirtelen felindulásból cselekedett és már nagyon megbánta, hogy bántalmazta volt feleségét.

A meghallgatott személyek elmondása, valamint a helyszín megtekintése és az ott lévő körülmények mérlegelése alapján az ideiglenes megelőző távoltartás alkalmazásának feltételei fennálltak.

Az eset összes körülményét figyelembe véve nevezett személy ideiglenes megelőző távoltartásának elrendelésére került sor. A Mezőkövesdi Járási Bíróság a bántalmazóval szemben megelőző távoltartást alkalmazott.

20.) Eljárás indult a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 212/A. § (2) bekezdés a) pontjának 1) alpontjába ütköző és a (2) bekezdés a) pontjának 1) alpontja szerint minősülő könnyű testi sértéssel elkövetett kapcsolati erőszak bűntettének megalapozott gyanúja miatt T. András Detek, Petőfi út 6. szám alatti lakos ellen az alábbiak alapján

2017. augusztus 11-én 12.49 órakor ismeretlen személy telefonon hívta fel a 112-es segély-hívószámot, azonban a operátornak nem sikerült kommunikációt kezdeményezni, mivel a telefonba senki nem szólalt bele. A háttérben dulakodás, sikítozás, ordibálás hallatszott, ezért a hívószám beazonosítását követően – Detek, Petőfi u. 6.sz. – rendőri intézkedésre került sor.

Megállapítást nyert, hogy a bejelentő T. Melinda külföldön dolgozik, kb. egy hete érkezett látogatóba édesapjához T. András Lajoshoz, aki ott másik gyermekével ifj. T. Andrással él együtt.
Az apa és lánya egybehangzó elmondása alapján ifj. T. András az utóbbi időben italozó életmódot folytat, agresszív és időként bántalmazza apját
.
A kérdéses napon a bejelentő testvére ittasan érkezett haza, kiabálni, ordítozni kezdett majd ököllel többször megütötte. Ezt követően hívni akarta a rendőrséget, mire a testvére elkapta a telefon zsinórját, azt a nyakára tekerte és azzal fojtogatni kezdte. Ekkor ment oda édesapja, aki segíteni akart neki, azonban testvére ellökte. Ezután édesapja egy kést vett magához, amivel el akarta vágni a telefon vezetéket, ám ennek során testvére megsérült a késtől ezért őt elengedte és eltávozott a házból.

Elmondták továbbá, hogy rettegnek ifj. T. Andrástól, mindketten élni kívántak magánindítvány tételi jogukkal zaklatás, illetve könnyű testi sértés elkövetése miatt.
Az elkövető előállítását követően meghallgatásokra, majd ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére került sor, az Encsi Járásbíróság elrendelte a megelőző távoltartást.

Az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelését követően a Közrendvédelmi Osztály az ügy iratait megküldte az Encsi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztálya részére, ahol a nyomozás során tanúkutatást végeztek a sértett lakókörnyezetében, azonban olyan személyt felkutatni nem sikerült, aki a bántalmazások tényét meg tudta volna erősíteni.
Az ügyben meghallgatott személyek csupán arról tudtak nyilatkozni, hogy a család zárkózottan él, nem tartják senkivel a kapcsolatot. A település polgármestere, a háziorvos is csak a rossz kapcsolatról tudott nyilatkozni, sérülést nem tapasztaltak.

Apa és lánya tanúként történő kihallgatásukkor mentességi jogukkal kívántak élni, és nem tettek vallomást.

Tekintettel arra, hogy a nyomozás adatai alapján a kapcsolati erőszak elkövetése nem volt bizonyítható, így az eljárás megszüntetésére került sor, az ügy iratai (könnyű testi sértés miatt magánvádas eljárás lefolytatása céljából) az Encsi Járásbíróság részére került megküldésre.

21.) F. Lilla bejelentést tett a 112-es segélyhívószámra, hogy Méra, Malom út 20. szám alatt Sz. Ottó bántalmazza a feleségét és a gyerekét. A kiérkező rendőrök megállapították, hogy a bejelentés valós, ezért az elkövetőt előállították a rendőrkapitányságra.

Az eljárás során megállapítást nyert, hogy a férj és feleség 5 évvel korábban elváltak, azonban a közös tulajdonú lakásuk úgy került megosztásra, hogy mindkét félnek van egy-egy külön szobája, a többi helyiség közös használatú. Két gyermekük – a 17 éves Sz. Patrik és a 10 éves Sz. Márk – az édesanyával él. A bejelentő az idősebb fiú élettársa, és korábbi kapcsolatból származó gyermeke is vele van.

A volt férj régóta italozó életmódot folytat, ittas állapotban folyamatosan kötekedik, trágár szavakkal szidalmazza a családtagjait, illetve megveréssel fenyegeti őket. A bejelentés napján is ittasan érkezett haza, majd kisebbik fiát szidalmazni kezdte, és tenyérrel többször megütötte. Sz. Ottóné megpróbálta védeni a fiát, ekkor az elkövető a volt feleségét kezdte szidalmazni, majd bántalmazni.

Sz. Ottóné és Sz. Márk látható sérülést nem szenvedett, az édesanya orvosi ellátást nem igényelt, azonban kérte volt férjével szemben a távoltartás elrendelését, amelyről az Encsi Járási Bíróság határozatot hozott.
Ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére került sor, ezt követően az Encsi Járásbíróság elrendelte a bántalmazó megelőző távoltartását.

Az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelését követően a Közrendvédelmi Osztály az ügy iratait megküldte az Encsi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztálya részére, ahol feljelentés kiegészítés került elrendelésre a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 164. § (2) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen személy sérelmére elkövetett könnyű testi sértés bűntette miatt.
Az ügy tárgyát képező cselekményre a lakóházban került sor, annak kívülálló tanúja nem volt. A bántalmazott gyermek az eset során sérülést nem szenvedett, ezért orvosi ellátást sem kapott. A beszerzett adatok alapján - mivel Sz. Márk sérülései nem keletkeztek - a cselekmény csupán a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 226. § (1) bekezdésébe ütköző és az (1) bekezdése szerint minősülő rágalmazás vétségének megállapítására alkalmas, amely bűncselekmény magánvádas eljárás keretein belül bírálandóak el, ezért a feljelentés elutasításra került, az ügy iratait pedig - magánindítvány birtokában - a további eljárás lefolytatása céljából az Encsi Járásbíróság részére megküldésre került